

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПОТОЧНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

КОНТРОЛЬНА РОБОТА 1

Теоретичні питання

1. Політика як суспільне явище. Суб'єкти політики.
2. Об'єкт та предмет політології. Основні питання, що нею вивчаються.
3. Виникнення та розвиток уявлень про політику в Стародавні часи.
4. Політична думка епохи Середньовіччя. Політичні погляди Н. Макіавеллі.
5. Основні концепції у світовій політичній думці XVII–XVIII ст.
6. Розвиток світової політичної думки в XIX ст.
7. Розвиток політології як самостійної науки в XX ст.
8. Політична думка за часів Київської Русі та Польсько-Литовської держави.
9. Українська політична думка XVII–XVIII ст.
10. Українське національне відродження та розвиток політичної думки в XIX ст.
М. Костомаров та М. Драгоманов – фундатори політичної науки в Україні.
11. Сутність політичної влади. Ресурси влади, типи її легітимності.
12. Політична система суспільства: сутність, структура, функції.
13. Типологія політичних систем.
14. Держава – основний інститут політичної системи суспільства, її ознаки та особливості.
15. Функції та структура держави.
16. Форми державного правління та державного устрою.
17. «Політичний режим» як категорія політології.
18. Характерні риси тоталітарного політичного режиму.
19. Характеристика авторитарного політичного режиму.
20. Демократія як політичний режим.
21. Політичні партії у політичній системі суспільства, їх функції.
22. Типологія політичних партій.
23. Партійні системи та їх типологія.
24. Роль громадських організацій у політичному житті суспільства.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА 2

Теоретичні питання

1. Сутність поняття «громадянське суспільство». Умови функціонування громадянського суспільства.
2. Політична поведінка особи.
3. Сутність та основні етапи політичної соціалізації особи.
4. Форми участі особи в політичному житті суспільства.
5. Політичне лідерство: суть, типологія.
6. Основні типи виборчих систем.
7. Роль великих соціальних груп у політиці.
8. Нація як суб'єкт політики.
9. Сутність та основні рівні політичної свідомості.
10. Політична культура та її функції в суспільстві.
11. Консерватизм та неоконсерватизм.
12. Лібералізм та неолібералізм.
13. Політична концепція соціал-демократії.
14. Політичний екстремізм.
15. Роль зовнішньої політики держави в житті суспільства.
16. Основні принципи сучасних міжнародних відносин.

Окрім теоретичних питань, для контролю поточної успішності студентів використовуються тестові питання, розміщені в тестовій оболонці OpenTest2.

**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. БАЗОВІ ЗАСАДИ ПОЛІТОЛОГІЇ. ОСНОВНІ ПОЛІТИЧНІ ІНСТИТУТИ.
ТЕМА 1. ПОЛІТОЛОГІЯ ЯК НАУКА.**

I рівень складності

1. Який із методів політології полягає у вивченні поведінкових механізмів політичної активності індивідів?
 - системний;
 - порівняльний;
 - **біхевіористський;**
 - антропологічний.
2. Термін «політика» в перекладі з грецької означає:
 - влада народу;
 - **державні справи;**
 - суспільний інтерес;
 - спільна справа.
3. Загальним об'єктом політології є:
 - **політична сфера суспільства;**
 - політичні інститути;
 - механізми здійснення влади;
 - відносини між суб'єктами політики.
4. Центральною категорією політології як науки є категорія:
 - політика;
 - **влада;**
 - держава;
 - суспільство.
5. Політологія як самостійна наука остаточно сформувалась у:
 - V ст. до н.е.;
 - XVI ст.;
 - XIX ст.;
 - **XX ст.**
6. Методологічною базою політичних досліджень слугує:
 - теорія політичних систем;
 - соціологія політики;
 - **політична філософія;**
 - політекономія.
7. Інституційний підхід до дослідження політики орієнтує на вивчення:
 - функціонування політичної системи;
 - політичної діяльності індивідів;
 - відносин між суб'єктами політики;
 - **соціальних інститутів, за допомогою яких здійснюється політична діяльність.**
8. До галузей політології належить:
 - соціологія політики;
 - новітня історія;
 - **історія політичних учень;**
 - політична географія.

II рівень складності

1. Яке з наведених визначень найбільш точно розкриває поняття «політологія»?

- наука про закономірності розвитку суспільства;
 - **наука про закономірності та тенденції функціонування й розвитку суспільної сфери, пов'язаної з боротьбою за здобуття, утримання та здійснення політичної влади;**
 - наука про політичні аспекти функціонування суспільних систем.
2. Яке з перелічених визначень відповідає поняттю «політика»?
- діяльність, спрямована на забезпечення ефективного управління економікою;
 - діяльність, спрямована на досягнення належних стандартів соціального забезпечення;
 - **діяльність, спрямована на здобуття, використання та збереження політичної влади;**
 - діяльність, спрямована на задоволення суспільних потреб.
3. В якому судженні виражена суть аналітичної функції політології?
- політологія прогнозує перебіг політичних подій;
 - політологія накопичує знання про політичну сферу суспільного життя;
 - **політологія здійснює аналіз, оцінку діяльності політичних інститутів, сутності політичних процесів;**
 - політологія пропонує проекти політичного розвитку.
4. Що вивчає політична антропологія?
- зв'язок політики та різноманітних сфер життєдіяльності людини;
 - спільні для людських та тваринних спільнот рими поведінки;
 - політичну поведінку соціальних спільнот та їх мотивацію;
 - **зв'язок політики із соціобіологічними якостями людини.**
5. Що становить основний зміст інтегруючої функції політики?
- розробка та практичне втілення основних напрямів розвитку суспільства відповідно до особливостей різних сфер його життєдіяльності;
 - створення єдиного нормативно-правового полі, у рамках якого забезпечуються регулювання суспільних відносин, розробка прийнятих для всіх правил поведінки тощо;
 - **забезпечення об'єднання суспільства навколо узгоджених спільних інтересів, фундаментальних ідей, ціннісних орієнтацій.**
6. У чому полягає суть регулятивної функції політики?
- у розробці та практичному втіленні основних напрямів розвитку суспільства відповідно до особливостей різних сфер його життєдіяльності;
 - **у створенні єдиного нормативно-правового поля, у рамках якого забезпечуються регулювання суспільних відносин, розробка прийнятих для всіх правил поведінки тощо;**
 - у забезпечення об'єднання суспільства навколо узгоджених спільних інтересів, фундаментальних ідей, ціннісних орієнтацій;
 - у творчому осмисленні політичної діяльності, розробці способів і методів її вдосконалення.
7. Що є характерним для соціальних суб'єктів політики?
- їх формування з наслідком вольового та свідомої діяльності окремих осіб;
 - їх існування цілком залежить від функціонуючих у суспільстві політичних інститутів;
 - **вони склались у результаті тривалої історичної еволюції у зв'язку з існуванням відмінностей у становищі окремих груп людей у суспільстві;**
 - їх виникнення обумовлено утворенням політичної системи суспільства.
8. Історичний метод дослідження, що використовується політологією, полягає у:
- співставленні однотипних об'єктів, що дозволяє виявити їхні спільні й відмінні риси;
 - **розгляді політичних явищ у процесі їх становлення в минулому, розвитку в теперішньому та перспектив у майбутньому;**
 - зосередженні основної уваги та вивченні політичних інститутів та формальних норм, на основі яких вони функціонують;
 - аналізі політичних процесів через вивчення їхніх учасників та з'ясування її мотивації.

III рівень складності

1. До інституційних суб'єктів політики належать:
- соціальні класи;
 - нації;
 - **держава;**

- етнічні групи;
- **політичні партії;**
- індивіди;
- **громадські організації;**
- **засоби масової інформації.**

2. Серед перелічених понять визначіть категорії загальної теорії політики й політичних систем:

- **політика;**
- політична діяльність;
- **політична влада;**
- **держава;**
- революція;
- політичний конфлікт;
- політична партія;
- **політична система суспільства;**
- політична дія;
- політична культура.

3. До функцій політології належать:

- **аналітична;**
- **управлінська;**
- регулятивна;
- **світоглядна;**
- **прогностична;**
- оптимізації економічних відносин.

4. Чим обумовлюється потреба у розвитку політології та поширенні політичних знань у суверенній Україні?

- **недостатність наукових досліджень, що аналізують вітчизняні політичні процеси;**
- **політико-ідеологічні доктрини виступають основою розробки стратегії державотворення;**
- політичні знання не дозволяють підвищити участь членів суспільства у вирішенні соціальних проблем;
- **потреба у кваліфікованих фахівцях у сфері державного управління, що знайомі із світовим політичним досвідом;**
- розвиток політології не передбачає узагальнення накопиченого світового політичного досвіду.

ТЕМА 2. ЕТАПИ РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ДУМКИ

І рівень складності

1. Яка ідея була провідною у політичній думці Стародавнього Сходу?

- **ідеального правителя;**
- пріоритету громадянських прав і свобод особи;
- демократичної форми державного устрою;
- відокремлення державної влади від влади церковної.

2. Яка ідея була провідною у політичній думці Стародавньої Греції?

- ідеального правителя;
- **громадянських прав і свобод особи;**
- відокремлення державної влади від влади церковної;
- одноосібної влади.

3. Яка із названих ідей була провідною в епоху Просвітництва?

- освіченого абсолютизму;
- ідеального правителя;
- **суспільного договору;**
- клерикальної держави.

4. Який напрям у політичній думці Стародавнього Китаю започаткував ідею патерналізму державної влади?

- **конфуціанство;**
- легізм;
- даосизм;

- моїзм.
5. На думку Платона, в ідеальній державі влада має належати:
- воїнам;
 - народу;
 - рабам;
 - **філософам.**
6. Постулат «Для досягнення поставленої мети володар має право використовувати будь-які засоби» належить:
- Т. Мору;
 - **Н. Макіавеллі;**
 - Дж. Локку;
 - Ш.-Л. Монтеск'є.
7. Ідея народного суверенітету вперше була сформульована:
- **Ж.-Ж. Руссо;**
 - Дж. Локком;
 - Н. Макіавеллі;
 - Ш.-Л. Монтеск'є.
8. Дослідженням проблем демократизації займався:
- Ф. Аквінський;
 - Н. Макіавеллі;
 - **А. Токвіль;**
 - Л. Гумплович.

II рівень складності

1. У чому полягає вклад давньокитайського мислителя Конфуція у розвиток світової політичної думки?
- висунув ідею природного походження держави задля задоволення природних потреб людей;
 - розглядав політику як найважливіше мистецтво, завданням якого є забезпечення інтересів людей;
 - **висунув ідею походження держави із сім'ї, вважав, що правитель має виконувати патерналістський обов'язок;**
 - запропонував класичну теорію розподілу державної влади на законодавчу, виконавчу та судову, де кожна із гілок влади обмежує інші.
2. Ф. Аквінський вважав, що народ має право на повстання проти монарха тому, що:
- у XIII ст. нарізали об'єктивні передумови повалення феодального ладу шляхом революції;
 - народу як джерелу влади належить право змінити її силовими методами;
 - народ прагне скасувати світську владу та встановити повну теократію;
 - **свавільно владарюючи, правитель першим порушує встановлений Богом закон, тому повстання проти нього не є злочином.**
3. Причиною укладання суспільної угоди між монархом і народом Т. Гоббс вважав:
- існування небезпеки з боку інших країн;
 - **потреба у встановленні порядку, який би припинив «війну всіх з усіма»;**
 - забезпечення природного прагнення до підкорення;
 - необхідність справедливо розподілити суспільний продукт.
4. Основний вклад Ш. Монтеск'є у розвиток світової політичної думки полягав у тому, що він обґрунтував теорію:
- неподільності та недоторканості державної влади;
 - головного призначення держави – досягнення суспільного блага;
 - **розподілу державної влади за її основними функціями;**
 - надання державі надзвичайних повноважень для досягнення політичних цілей.
5. Ж.-Ж. Руссо відстоював ідею:
- можливості відступу у політиці від принципів моральності задля досягнення поставлених цілей;
 - необхідності беззаперечної покори владі та підтримки її матеріальними засобами;
 - **республіканської держави, створеної на основі народного волевиявлення;**
 - необхідності постійного реформування структури влади.
6. А. Токвіль стверджував, що:

- оптимальною у розвинутому суспільстві є монархічна форма державного правління;
- **демократія сприяє процвітанням країни, бо виходить з інтересів більшості;**
- всі державні органи повинні мати єдиний центр прийняття рішень і управління;
- аристократична влада має значні переваги над іншими формами правління.

7. Згідно марксизму перехід до комуністичного ладу можливий шляхом:

- перемоги пролетарської революції та встановлення довічної диктатури пролетаріату;
- **перемоги пролетарської революції та встановлення диктатури пролетаріату як перехідної тимчасової форми влади;**
- організації класової співпраці пролетаріату з буржуазією;
- скасування всіх політичних інститутів і об'єднань, в першу чергу, держави.

8. Г. Моска стверджував, що:

- політична влада має знаходитись в руках більшості;
- народні маси є головним суб'єктом політичного процесу;
- **політична влада була і мусить бути в руках меншості – політичної еліти;**
- перехід влади має відбуватись революційним шляхом.

III рівень складності

1. Визначіть положення, що характеризують політичні погляди Арістотеля:

- демократія є найкращою формою державного правління;
- **розвиток суспільства йде від сім'ї до общини, а від неї до держави;**
- рабам потрібно надати громадянські права;
- **кращою формою правління є політія, яка поєднує добродійність аристократії, багатство олігархії, свободу демократії;**
- **державна влада виконує різні функції, які мають здійснюватись різними органами.**

2. Суть теологічної концепції була виражена в ідеях про:

- освіченого монарха;
- **верховенство духовної влади над державною;**
- **божественне походження держави;**
- відповідальність влади перед народом;
- необхідність відокремлення церкви від держави.

3. До основних концепцій, створених вченими-просвітниками XVII-XVIII ст., належать:

- **теорія суспільного договору;**
- теорія освіченого абсолютизму;
- **теорія народного суверенітету;**
- **теорія природних прав людини;**
- теорія політичних еліт;
- **теорія розподілу влад.**

4. Визначіть положення, що характеризують вклад Ш. Монтеск'є у розвиток світової політичної думки:

- **встановив зв'язок між формами державного правління і розміром території країни та іншими географічними чинниками;**
- **розробив класичну теорію розподілу та обмеження влад;**
- створив теорію олігархізації політичних партій та об'єднань;
- **особливого значення надавав представницькій демократії;**
- вважав, що у політиці немає місця для моралі.

ТЕМА 3. ПОЛІТИЧНА ДУМКА УКРАЇНИ

I рівень складності

1. Кому з мислителів Київської Русі належить авторство концепції «богоугодного володаря»?

- **Феодосію Печерському;**
- митрополиту Іларіону;
- Володимирі Мономаху.

2. Автором концепції «князівського єдиновладдя» в політичній думці Київської Русі був:

- літописець Нестор;
 - **митрополит Іларіон;**
 - Ярослав Мудрий.
3. Хто з князів Київської Русі є автором «Повчання дітям» – настанови на мудре та справедливе князювання?
- Данило Галицький;
 - Володимир Великий;
 - Ярослав Мудрий;
 - **Володимир Мономах.**
4. Згідно з Березневими статтями 1654 р. Україна отримала:
- державний суверенітет;
 - **автономію;**
 - статус колонії;
 - статус адміністративно-територіальної частини Росії.
5. В якому конституційному проекті вперше було проголошено принцип поділу влади?
- Конституція УНР;
 - Велика Хартія Вольностей;
 - Декларація прав людини і громадянина;
 - **Конституція прав і свобод війська Запорізького.**
6. Засновником теорії освіченого абсолютизму в Україні був:
- **Ф. Прокопович;**
 - П. Могила;
 - І. Вишенський;
 - Г. Сковорода.
7. Хто із членів Кирило-Мефодіївського товариства був його головним ідеологом?
- Т. Шевченко;
 - П. Куліш;
 - **М. Костомаров;**
 - В. Білозерський.
8. Хто із політичних діячів України відстоював ідею національної військової диктатури?
- **М. Міхновський;**
 - В. Липинський;
 - В. Винниченко;
 - Д. Донцов.

II рівень складності

1. У трактаті «Слово про закон і благодать» київський митрополит Іларіон стверджував, що:
- світські владарі захищають «правовір'я», стоячи на процерковних позиціях;
 - **одновладна монархія є гарантією єдності і сили держави;**
 - міжусобиці не являють серйозної небезпеки для існування Київської Русі;
 - запорука ефективного розвитку суспільства – демократичний устрій влади.
2. Концепція соборності церкви І. Вишенського заснована на ідеї:
- необмеженої влади одноосібного правителя;
 - **рівності всіх людей як у церковно-релігійному, так і суспільно-політичному житті;**
 - концентрації духовної і світської влади в руках Папи Римського.
3. С. Оріховський у творах раннього періоду стверджував, що:
- церковна влада повинна мати зверхність над владою світською, королівською;
 - усяка влада є від Бога;
 - **король виступає у ролі інтегратора законодавчої та судової влади, церква ж повинна вирішувати свої теологічні справи;**
 - королівська влада стоїть над законом.

4. У творі пізнього періоду «Польські діалоги політичні» С. Оріховський розробив:
- ідею верховенства світської, королівської влади над церковною;
 - **вчення про так звану піраміду влади, вершину якої становить духовна влада;**
 - вчення про відокремлення державної влади від церковної.
5. Конституцією П. Орлика передбачалось:
- **формування Ради – представницького органу, що наділявся законодавчою владою;**
 - утвердження необмеженої влади гетьмана;
 - створення Ради, що об'єднувала б законодавчі і судові функції;
 - запровадження монархічної форми правління.
6. Більшість членів Кирило-Мефодіївського товариства вважали, що створення справедливого державного ладу можливе шляхом:
- радикальної руйнації феодально-абсолютистського ладу в Росії;
 - самовдосконалення членів суспільства;
 - **здійснення соціально-політичних реформ владними структурами;**
 - укладання громадянської угоди.
7. М. Драгоманов вважав, що реалізувати права і свободи громадян, забезпечити інтереси гармонійно розвинутих особистостей може лише:
- максимально централізована держава;
 - **федеративна республіканська держава з максимальною децентралізацією та самоврядування;**
 - конституційна монархічна форма державного правління;
 - унітарний державний устрій.
8. На думку М. Міхновського, право на громадянство в Українській державі мали:
- **лише українці за своїм етнічним походженням;**
 - особи української та польської національності;
 - особи української та російської національностей;
 - українці та представники інших національностей, що прожили в Україні не менше 10 років.

III рівень складності

1. Які з історичних пам'яток належать до доби Київської Русі?
- «Руська правда»;
 - «Слово про закон і благодать»;
 - «Апокрисис»;
 - «Повість минулих літ»;
 - «Слово о полку Ігоревім»;
 - «Історія України-Руси».
2. Конституцією П. Орлика передбачалось:
- створення інституту гетьмана як глави держави з необмеженими повноваженнями;
 - **формування представницької влади – Ради, наділеної законодавчими функціями;**
 - **існування незалежного суду для вирішення конфліктів між Радою і гетьманом, розподілу фінансів тощо;**
 - встановлення протекторату Росії;
 - **забезпечення соціального захисту козацьких сімей.**
3. Якими положеннями характеризується політична доктрина В. Липинського?
- **обґрунтовується необхідність встановлення в Україні особливого режиму влади – класократії;**
 - **головною рушійною силою політичного процесу визначаються хлібороби-власники;**
 - передбачається утвердження в Україні республіканської форми правління;
 - **передбачається запровадження в Україні монархічної форми правління на чолі з гетьманом;**
 - підтримуються принципи республіканської парламентської демократії.
4. Визначіть моменти, характерні для політичних поглядів І. Франка:
- підтримував ідею диктатури пролетаріату;
 - вважав, що революційне перетворення суспільства неможливе без масового насильства та кривавих потрясінь;
 - **виступав за соціалізм як співдружність людей праці, відсутність державного тиску на людей;**

- вважав, що державу має замінити діяльність громад;
- виступав за федеративний устрій при збереженні автономії особи, громади, народу.

ТЕМА 4. ПОЛІТИЧНА ВЛАДА ТА ВЛАДНІ ВІДНОСИНИ

I рівень складності

1. Який із концептуальних підходів до розуміння влади тлумачить її як особливий тип поведінки одних, спрямований на зміну поведінки інших?
 - телеологічний;
 - системний;
 - **біхевіористичний;**
 - структурно-функціональний.
2. Відносинами нерівноправних суб'єктів, поведінка яких обумовлена їх неоднаковими статусами і ролями, владу розглядає...
 - біхевіористичний підхід;
 - **структурно-функціональний підхід;**
 - телеологічний;
 - конфліктний.
3. Який термін у перекладі означає «безвладдя»?
 - плутократія;
 - олігархія;
 - **анархія;**
 - охлократія.
4. Влада, спосіб формування і діяльність якої збігається з існуючими у суспільстві нормами і цінностями, а результати діяльності загалом відповідають соціальним очікуванням, є...
 - реальною;
 - легітимною;
 - легальною;
 - традиційною.
5. За М. Вебером, на вірі у виняткові здібності політичного лідера базується...
 - раціонально-легальний тип легітимності влади;
 - **харизматичний тип легітимності влади;**
 - традиційний тип легітимності влади.
6. За М. Вебером, на вірі у святість норм, що віддавна керують життям суспільства, базується...
 - раціонально-легальний тип легітимності влади;
 - **традиційний тип легітимності влади;**
 - харизматичний тип легітимності влади.
7. До функцій політичної влади не належить:
 - інтегративна функція;
 - **пізнавальна функція;**
 - регулятивна функція;
 - стабілізаційна функція.
8. Вперше необхідність поділу влади обґрунтував...
 - Ш.-Л. Монтеск'є;
 - Ж.-Ж. Руссо;
 - **Аристотель;**
 - Т. Гоббс.

II рівень складності

1. Поняття «політична влада» означає...
 - адміністративно-управлінську діяльність державних установ;
 - специфічну форму активного ставлення людей до свого суспільного середовища;

- здатність суспільних груп та індивідів, які їх представляють, впроваджувати в суспільне життя рішення, що виражають їхню волю;
 - функціональна характеристика політичної системи.
2. Телеологічний підхід до визначення політичної влади розглядає її як...
- особливий тип поведінки одних, спрямований на зміну поведінки інших;
 - **здатність досягнення певних цілей, одержання намічених результатів;**
 - властивість соціальної системи, її здатність забезпечити виконання прийнятих рішень;
 - здатність певних соціальних суб'єктів приймати рішення, що впливають на розподіл благ у конфліктних ситуаціях.
3. Суверенітет як принцип функціонування державної влади означає...
- **її верховенство та незалежність від будь-яких влад всередині країни та у стосунках з іншими державами;**
 - її незалежність від інших держав;
 - її право на застосування примусу для досягнення поставлених цілей;
 - її незалежність від суспільства.
4. Принцип легітимності державної влади визначають як...
- такий стан, коли влада забезпечує гармонійне існування різних соціальних груп;
 - **такий стан, коли правочинність влади визначається суспільством і міжнародним співтовариством;**
 - такий стан, коли влада обов'язково має спиратись на насильство;
 - такий стан, коли законною є лише влада, отримана у спадок.
5. Під кризою легітимності влади розуміють...
- конфлікт між законодавчою та виконавчою гілками влади;
 - конфлікт відносин між центральними органами влади та органами місцевого самоврядування;
 - **втрату суспільством довіри до інститутів державної влади;**
 - трансформацію традиційної політичної системи на політичну систему постіндустріального суспільства.
6. Ресурси влади являють собою...
- вираз волі суб'єкта влади стосовно її об'єкта;
 - **всі засоби, які можуть бути використані для підсилення впливу суб'єкта влади на об'єкт владних відносин;**
 - монопольне право на застосування примусу;
 - спосіб узаконення певного типу владарювання.
7. М. Вебер харизматичним типом легітимності вважав такий спосіб її узаконення, який...
- заснований на звичці підкорятися владі, на вірі у її божественний характер, визнанні історичних традицій;
 - ґрунтується на вірі учасників політичного життя у справедливість існуючих правил формування влади, повазі до законів;
 - **спирається на віру підлеглих у надзвичайні, виключні якості політичного лідера.**
8. Необхідність розподілу влади пояснюється тим, що це...
- дає змогу розвинути інститутам громадянського суспільства;
 - дозволяє запобігти узурпації влади;
 - створює умови для пріоритетного розвитку законодавчої влади;
 - створює умови для пріоритетного розвитку виконавчої влади.

III рівень складності

1. Визначіть ознаки державної влади:
- **обов'язковість рішень влади для всього суспільства;**
 - **діє на основі права від імені всього суспільства;**
 - монопольне право на власність на засоби виробництва;
 - **здійснення організованого і правовим шляхом унормованого примусу;**
 - монопольне право контролювати діяльність засобів масової інформації;
2. Елементами структури влади є...
- **суб'єкт влади;**
 - **об'єкт влади;**

- владні інститути;
- **ресурси влади;**
- політична свідомість;
- політична культура.

3. На які ресурси, за типологією американського дослідника О. Тоффлера, спиралась влада в історії людства?

- **на силу;**
- на дотримання моральних принципів;
- **на багатство;**
- **на знання;**
- на використання людських пристрастей;
- на переконання.

4. Які ознаки характеризують владні відносини?

- володіння власністю на засоби виробництва;
- **вираз своєї волі по відношенню до того, над ким здійснюється влада;**
- існування розвинутої соціальної структури;
- **обов'язкове підкорення того, по відношенню до кого здійснюється влада, тому хто її здійснює;**
- **наявність соціальних норм, що встановлюють право одних наказувати, а інших – коритись їх волі.**

ТЕМА 5. ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА СУСПІЛЬСТВА

I рівень складності

1. Головним єдиним елементом політичної системи є:

- політичні партії;
- **влада;**
- засоби масової інформації;
- громадські організації.

2. Яка з підсистем відноситься до політичної системи?

- соціальна;
- **нормативна;**
- економічна;
- освітня.

3. До інституційної підсистеми політичної системи належить:

- політичні відносини;
- правові та політичні норми;
- **політичні партії;**
- політична культура.

4. Яку з підсистем політичної системи становлять правові, політичні норми суспільства?

- комунікативну;
- **нормативну;**
- політико-ідеологічну;
- інституційну.

5. Яку з підсистем політичної системи утворюють держава, політичні партії, громадські організації?

- комунікативну;
- нормативну;
- політико-ідеологічну;
- **інституційну.**

6. Яка з функцій політичної системи полягає у досягненні відповідності політичного життя правовим нормам?

- соціальної інтеграції;
- вироблення політичного курсу держави;
- політичної соціалізації;
- **легітимізації.**

7. Для якої політичної системи (за класифікацією Г. Алмонда) характерним є високий ступінь розподілу політичних ролей і функцій між учасниками політичного процесу і державою, партіями, групами тиску тощо?

- **англо-американської;**
- континентально-європейської;
- доіндустріальної та частково індустріальної;
- тоталітарної.

8. Для якого типу політичних систем (за класифікацією Г. Алмонда) характерним є концентрація влади в руках бюрократичного апарату, монополія на владу правлячої партії, ідеологізація суспільного життя?

- англо-американської;
- континентально-європейської;
- доіндустріальної та частково індустріальної;
- **тоталітарної.**

II рівень складності

1. Що являє собою політична система суспільства?

- сукупність методів і способів управління суспільством;
- сукупність дій різноманітних політичних сил, течій, що прагнуть досягнення певних політичних цілей;
- **сукупність інститутів, відносин, дій, ідей, пов'язаних з формуванням та практичним здійсненням політики, тобто влади й управління в суспільстві.**

2. Чим обумовлюється те, що в певному розумінні політичній системі належить провідна роль відносно інших систем суспільства?

- політична система здійснює тотальний контроль над всіма сферами суспільного життя;
- **в межах політичної системи виробляються рішення, що регулюють розвиток інших суспільних систем.**
- всі суспільні системи повністю підкорені політичній системі, регламентуються нею.

3. Фактором, що сприяє забезпеченню стабільності та демократичності політичної системи, є:

- створення жорсткої «вертикалі» виконавчої влади;
- концентрація влади в руках президента;
- концентрація влади в руках прем'єр-міністра;
- **забезпечення дії механізму розподілу влад та їх балансу.**

4. Призначення політичної системи, за Д. Істоном, полягає у:

- здійсненні управління суспільством;
- забезпеченні соціальної інтеграції;
- **розподілі цінностей (матеріальних, духовних) та попередженні конфліктів між членами суспільства;**
- подоланні опору тих чи інших соціальних груп.

5. Комунікативну підсистему політичної системи утворюють:

- концепції, теорії, погляди щодо здобуття та здійснення політичної влади, які виступають як основа політичної культури суспільства;
- **усі форми політичної взаємодії як всередині системи, так і з політичними системами інших суспільств;**
- державні та громадські інституції, що беруть участь у боротьбі за владу та її здійсненні;
- правові та політичні норми, цінності, звичаї, завдяки яким здійснюється регулятивний вплив на суспільство.

6. Для поділу політичних систем на відкриті та закриті використовується такий критерій, як:

- відмінності політичних культур різних країн;
- **характер взаємодії політичних систем із зовнішнім середовищем;**
- характеристика політичних режимів різних країн;
- принцип конкуренції та змагання у прийнятті політичних рішень.

7. Політична система континентально-європейського типу (за класифікацією Г. Алмонда) характеризується:

- **фрагментарністю політичної культури, яка в цілому має спільне коріння;**
- примусовим типом політичної активності, контролем політичної комунікації з боку монопольної партії;
- сприйняття політичних цілей й засобів їх досягнення переважною більшістю суспільства;
- труднощами політичної комунікації і координації, слабким рівнем визначеності ролей усіх ланок системи.

8. Найбільш загальною і визначальною рисою демократичної політичної системи є:

- наявність багатопартійної системи;

- вибори, які гарантують реальну можливість обирати серед багатьох кандидатів;
- свобода слова;
- **гарантії прав і свобод громадян;**

III рівень складності

1. Визначіть, які елементи входять до політичної організації суспільства:
 - **засоби масової інформації;**
 - **державні органи;**
 - релігійні організації;
 - **політичні партії.**
2. Вкажіть, які завдання є функціями політичної системи?
 - **визначення цілей і завдань розвитку суспільства;**
 - налагодження психологічного клімату у стосунках між людьми;
 - **мобілізація суспільства на досягнення цілей його розвитку;**
 - розробка перспективного плану розвитку підприємства;
 - **встановлення основних норм життєдіяльності суспільства у різних його сферах;**
 - **зміцнення існуючого суспільного ладу, забезпечення його зовнішньої та внутрішньої безпеки.**
3. До структури політичної системи суспільства належать наступні елементи:
 - **політична організація суспільства;**
 - матеріальне виробництво;
 - **правові та політичні норми;**
 - **політична культура суспільства;**
 - релігійні організації.
4. Характерними рисами демократичної політичної системи є:
 - повне підкорення суспільства владі;
 - необмежена влада однієї особи чи групи осіб;
 - **пріоритет прав особи;**
 - регламентація та контроль над всіма сферами життя суспільства;
 - **механізми контролю суспільства над владою;**
 - **влада має виключно легітимний характер.**

ТЕМА 6. ДЕРЖАВА – ОСНОВНА ЛАНКА ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ

I рівень складності

1. Яка з концепцій походження держави стверджує, що держава є продуктом розростання сім'ї?
 - **патріархальна;**
 - теорія суспільного договору;
 - теорія завоювання;
 - марксистська теорія.
2. Яка з концепцій походження держави пояснює цей процес актом зовнішнього чи внутрішнього насильства?
 - патріархальна теорія;
 - теорія суспільного договору;
 - **теорія завоювання;**
 - марксистська теорія.
3. Суть якої функції держави полягає у регулюванні відносин між соціальними та етнічними спільнотами, задоволенні потреб людей у роботі, житлі, підтриманні здоров'я, наданні гарантій соціально незахищеним групам населення?
 - правової;
 - економічно-господарської;
 - **соціальної;**
 - культурно-виховної.
4. Для означення організації верховної державної влади, порядку утворення її органів використовується категорія:
 - **форма державного правління;**

- форма державного режиму;
 - форма державного устрою.
5. Україна за формою державного правління є:
- президентською республікою;
 - президентсько-парламентською республікою;
 - парламентською республікою;
 - **парламентсько-президентською республікою.**
6. В якій із перелічених форм державного правління глава держави має, здебільшого, більш широкі повноваження?
- конституційній монархії;
 - дуалістичній монархії;
 - **президентській республіці;**
 - парламентській республіці.
7. У президентській республіці виконавчу владу очолює:
- прем'єр-міністр;
 - спікер парламенту;
 - **президент;**
 - міністр Кабінету міністрів.
8. За формою державного устрою держава може бути:
- парламентською республікою;
 - конституційною монархією;
 - **федеративною державою;**
 - абсолютною монархією.

II рівень складності

1. Яка із дефініцій найбільш повно відповідає поняттю «державний суверенітет»?
- самостійність державної влади;
 - незалежність державної влади від іноземних держав;
 - **самостійність, незалежність, верховенство державної влади на всій території країни;**
 - незалежність державної влади від влади церковної.
2. Яка риса не є характерною для парламентської республіки?
- президент обирається парламентом;
 - главою держави є президент;
 - президент може розпускати парламент;
 - **президент формує уряд і очолює виконавчу владу.**
3. Яке судження розкриває суть парламенту як державного органу?
- парламент – це вищий орган виконавчої влади;
 - парламент є ланкою законодавчої влади поряд із главою держави?
 - парламент є ланкою виконавчої влади поряд із урядом;
 - **парламент є загальнонаціональним представницьким органом законодавчої влади.**
4. У чому полягає суть правової функції держави?
- в організації, координації, регулюванні економічних процесів за допомогою податкової та кредитної політики тощо;
 - у регулюванні та розвитку системи освіти, культури, науки, фізичної культури та спорту, вихованні населення;
 - **у формуванні та реалізації норм, що регулюють суспільні відносини, а також в охороні існуючої системи правопорядку, захисті існуючого суспільного ладу;**
 - у забезпеченні безпеки й територіальної цілісності держави від зовнішніх зазіхань.
5. Президентська республіка, на відміну від напівпрезидентської, передбачає:
- **статус президента як глави держави й уряду;**
 - прийняття законів парламентом;
 - уряд безпосередньо не підпорядковується парламенту;
 - підписання президентом законів, прийнятих парламентом.

6. На що вказує наявність у державі двопалатного парламенту?
- на здійснення влади демократичним засобами;
 - на існування монархічної форми державного правління;
 - на державне правління у формі президентської республіки;
 - **на федеративну форму державного устрою.**
7. Унітарний державний устрій на відміну від федеративного передбачає:
- існування національно-територіальних суб'єктів, що мають певну політичну самостійність;
 - прийняття рішень на підставі укладеного спільно договору;
 - **існування єдиної системи права, органів державної влади та управління;**
 - відсутність єдиного центру прийняття політико-правових рішень.
8. До основних рис правової держави належить:
- концентрація влади в руках силових структур держави;
 - відсутність відповідальності держави перед особою;
 - **верховенство закону;**
 - особливі юридичні права представників титульної нації.

III рівень складності

1. Визначіть ознаки держави як політичного інституту:
- **організація суспільного життя на основі права;**
 - не обов'язковість рішень для недержавних організацій;
 - **верховенство та незалежність державної влади від будь-яких інших влад всередині країни та у взаємовідносинах з іншими державами;**
 - **монополія на легальне застосування примусу;**
 - неможливість відмінити рішення недержавних організацій, зокрема політичних партій;
 - **виступає як єдина територіальна організація політичної влади в масштабах всієї країни.**
2. Визначіть риси парламентської республіки:
- президент очолює уряд;
 - **уряд формується парламентом;**
 - **уряд є підзвітним і підконтрольним парламенту;**
 - президент обирається населенням;
 - **президент обирається парламентом;**
 - **президент виконує представницькі функції.**
3. Характерними рисами унітарної держави є:
- територіальні утворення мають ознаки державності;
 - **існування єдиного законодавства, яке поширюється на територію всієї країни;**
 - **єдина система органів державної влади;**
 - частини держави мають свої законодавчі органи, уряди, суди, правові системи тощо;
 - **чітке підпорядкування адміністративно-територіальних одиниць центральним органам.**
4. Виділіть характерні риси правової держави:
- республіканська форма державного правління;
 - **реалізація принципу розподілу влади;**
 - право на здійснення легального примусу;
 - **загальність права, його панівне становище в суспільстві та державі, його верховенство;**
 - **правова рівність усіх громадян.**

ТЕМА 7. ПОЛІТИЧНІ РЕЖИМИ

I рівень складності

1. Невід'ємною рисою якого політичного режиму є політичний плюралізм?
- **демократичного;**
 - авторитарного;

- тоталітарного.
2. Ознакою якого політичного режиму є монополія на владу однієї партії?
- демократичного;
 - авторитарного;
 - **тоталітарного.**
3. Ознакою якого політичного режиму є ідеологізація всього суспільного життя?
- демократичного;
 - авторитарного;
 - **тоталітарного.**
4. Який політичний режим характеризується зосередженням влади в руках однієї особи?
- демократичний;
 - **авторитарний;**
 - тоталітарний.
5. Різновидом якого політичного режиму є військова диктатура?
- демократичного;
 - **авторитарного;**
 - тоталітарного.
6. Різновидом якого політичного режиму є фашизм?
- демократичного;
 - авторитарного;
 - **тоталітарного.**
7. Характерною рисою якого політичного режиму є реалізація принципу розподілу влад?
- **демократичного;**
 - авторитарного;
 - тоталітарного.
8. Який політичний режим характеризується принципом «Дозволено все, що не заборонено законом»?
- **демократичний;**
 - авторитарний;
 - тоталітарний.

II рівень складності

1. Політичний режим являє собою ...
- **один із елементів форми держави;**
 - складову частину соціальної структури суспільства;
 - реальний стан політичної системи за певних політичних умов.
2. Категорія «політичний режим» визначається як ...
- комплекс заходів і процедур формування державних та громадських виборних органів;
 - сфера життєдіяльності спільноти й окремих людей поза межами офіційної регламентації з боку держави;
 - **сукупність методів, засобів і способів, за допомогою яких владні органи здійснюють управління суспільством і забезпечують своє політичне панування;**
 - хід розвитку політичних явищ.
3. Однією з основних ознак авторитарного режиму є:
- заборона всіх опозиційних партій;
 - утвердження єдиної ідеології;
 - **зосередження необмеженої влади в руках однієї особи;**
 - можливість суспільству впливати на процес розробки політичних рішень.
4. Однією з важливих рис демократичного режиму є:
- монополія влади на володіння інформацією, повний контроль над засобами масової інформації;
 - відчуження народу від влади;
 - формування правлячої еліти на основі особистої відданості вождеві;

- **існування багатопартійної системи.**
5. Важливою рисою тоталітарного режиму є:
- **існування системи тотального контролю над суспільством;**
 - політичний плюралізм;
 - високий ступінь реалізації прав людини;
 - переважання методів примусу в управлінні суспільством.
6. Характерною рисою демократичного політичного режиму є...
- велика концентрація влади, гіпертрофія апарату влади;
 - існування системи насильства та залякування;
 - **реалізація принципу розподілу влади як умови недопущення її узурпації;**
 - політична цензура.
7. Тоталітарний режим на відміну від авторитарного передбачає...
- диктатуру однієї особи або групи;
 - переслідування політичної опозиції;
 - **тотальну ідеологічну обробку мас;**
 - контроль за засобами масової інформації.
8. У відповідності з яким принципом функціонує влада в умовах авторитарного режиму?
- «Дозволено все, що не заборонено законом»;
 - «Заборонено все, крім того, що наказано владою»;
 - **«Дозволено все, крім політики».**

III рівень складності

1. Які чинники мають бути враховані при визначенні типу політичного режиму?
- соціальна структура суспільства;
 - **ступінь легітимності влади;**
 - **можливість існування політичної опозиції;**
 - рівень економічного розвитку країни;
 - **захищеність прав людини.**
2. Визначіть характерні риси демократичного політичного режиму:
- носієм влади є одна людина;
 - централізація влади;
 - **політичний плюралізм;**
 - **існування незалежних засобів масової інформації;**
 - боротьба з політичною опозицією;
 - **високий ступінь реалізації прав людини.**
3. Визначіть характерні риси тоталітарного політичного режиму:
- **існування монопольної партії;**
 - реалізація принципу розподілу влади;
 - легітимний характер влади;
 - **ідеологізація всього суспільного життя;**
 - **здійснення масових репресій;**
 - політичний плюралізм.
4. Визначіть характерні риси авторитарного політичного режиму:
- повне підкорення людини владі та пануючій ідеології;
 - **носієм влади є одна особа;**
 - існування на законних підставах політичної опозиції;
 - **переважання методів примусу, втім зберігаються сфери суспільного життя, які не перебувають під безпосереднім державним контролем;**
 - забезпечення прав людини.

I рівень складності

1. Добровільний союз, заснований на спільності інтересів його членів, спрямований на завоювання влади або участь у ній – це...
 - держава;
 - громадська організація;
 - **політична партія;**
 - суспільний рух.
2. Партії в розвинутих країнах є одним із важливих елементів ...
 - **політичної системи;**
 - економічної системи;
 - адміністративної системи;
 - соціальної системи.
3. Перетворення парламенту на центральний політичний інститут та розширення виборчого права були головними причинами формування партій як ...
 - аристократичних груп;
 - політичних клубів;
 - **масових партій.**
4. Використовуючи для типології партій такий критерій, як засоби та методи діяльності, політичні партії поділяються на ...
 - праві та ліві;
 - правлячі та опозиційні;
 - **авангардистські та парламентські;**
 - кадрові та масові.
5. Якому партійному напрямку відповідає гасло «Україна для українців»?
 - лівоцентристському;
 - правоцентристському;
 - центристському;
 - **праворадикальному.**
6. Для якої партійної системи (за класифікацією Дж. Сарторі) характерним є заборона існування опозиційних партій?
 - **однопартійної;**
 - двопартійної;
 - політичного домінування;
 - обмеженого плюралізму.
7. Ознакою якої партійної системи є формування уряду на позапартійній основі або на основі широкої коаліції?
 - **атомізованої;**
 - обмеженого плюралізму;
 - поляризованого плюралізму;
 - домінантна.
8. Залежно від можливості заміни правлячої партії іншою, партійні системи поділяють на ...
 - демократичні та авторитарні;
 - **альтернативні та неальтернативні.**
 - відкриті та закриті;
 - стабільні та нестабільні.

II рівень складності

1. Оберіть визначення, що найбільш повно відображає суть політичної партії.
 - Партія – це об'єднання людей, що мають спільні інтереси;
 - Партія – це найбільш активна частина соціальної групи;
 - **Партія – це добровільний союз, заснований на спільності інтересів його членів, спрямований на завоювання державної влади або участь у ній.**

2. Яка із функцій партії виражає її суть як політичного інституту?
- активізації та інтеграції суспільних груп;
 - артикуляції інтересів різних соціальних груп;
 - **боротьби за здобуття, збереження та здійснення політичної влади;**
 - формування громадської думки.
3. У чому полягає суть політичного рекрутування як функції політичних партій?
- у включенні особи у світ політики, впливі на формування її ціннісних орієнтацій, політичних настанов, навичок суспільно-політичної діяльності;
 - **у підборі, підготовці та висуванні кадрів як для самої партії, так і для інших структур політичної системи, передусім держави;**
 - у виразі та захисті суттєвих інтересів певних соціальних груп;
 - у формулюванні доктрин, що виражають орієнтири та завдання партії і методи досягнення поставлених завдань.
4. Яка головна ознака правлячих партій?
- діють у правовому полі держави згідно із законами;
 - прагнуть зберегти існуючий суспільний лад та систему цінностей;
 - **формують уряд та мають можливість реалізувати свою програму;**
 - виступають за радикальні зміни суспільного ладу.
5. Характерною ознакою кадрової партії є...
- наявність організаційного зв'язку керівних органів із низовими ланками;
 - орієнтація переважно на проведення виборчої кампанії;
 - існування фіксованого членства;
 - прагнення зберегти існуючий суспільний лад.
6. Головною ознакою двопартійної системи є...
- наявність у країні лише двох партій;
 - розкол суспільства на два непримиренні табори, кожен з яких очолюється політичною партією;
 - **наявність багатьох партій, з яких лише дві поперемінно перемагають у виборах і одноосібно формують уряд;**
 - система, за якої уряд формується коаліцією з двох партій.
7. Партійна система обмеженого плюралізму на відміну від системи поляризованого плюралізму (за класифікацією Дж. Сарторі) передбачає:
- наявність одного й того ж уряду протягом декількох каденцій;
 - **існування між партіями згоди стосовно основоположних принципів соціально-економічної та політичної систем країни;**
 - панівне становище однієї партії за фактичної відсутності конкурентної боротьби;
 - існування позасистемної лівої та правої опозиції.
8. Для атомізованої партійної системи (за класифікацією Дж. Сарторі) характерно:
- масова підтримка електорату;
 - велика кількість партій, з яких частина представлена в парламенті;
 - **формування уряду за принципом широкої коаліції або повністю на позапартійній основі;**
 - визнання керівної ролі правлячої партії.

III рівень складності

1. Визначіть ознаки партії, вказані американським політологом Дж. Ла Паламбарою:
- створюється для здійснення впливу на владні інституції;
 - **відносно тривале у часі об'єднання;**
 - гетерогенність соціальної бази;
 - **завоювання влади як мета існування;**
 - спонтанність та невизначеність розвитку;
 - **прагнення до забезпечення суспільної підтримки.**
2. Які критерії політичного розмежування використовуються при поділі політичних партій на праві та ліві?
- **ставлення до приватної та суспільної власності;**
 - **ставлення до напрямку суспільного розвитку;**

- рівень централізації і дисципліни всередині партії;
- **пропагування ідей рівності або, навпаки, виключності та елітарності;**
- відданість загальнонародським цінностям та ідеалам.

3. За якими ознаками відрізняються кадрові та масові партії?

- ставлення до приватної та суспільної власності;
- рівень поміркованості і толерантності;
- **характер членства у партії;**
- **наявність централізованого партійного апарату.**

4. Які ознаки характеризують гегемоністську партійну систему?

- **панівне становище однієї партії;**
- існування політичної конкуренції між партіями;
- **визнання керівної ролі правлячої партії всіма іншими партіями;**
- існування на законних підставах політичної опозиції;
- **відсутність конкуренції між монопольною партією та іншими політичними силами.**

ТЕМА 9. ВИБОРЧІ СИСТЕМИ

I рівень складності

1. Які обмеження щодо активного виборчого права існують у демократичних країнах?

- обмеження за соціальним становищем;
- обмеження за національністю;
- **обмеження за віком;**
- обмеження за статтю.

2. Який тип виборчої системи характеризується тим, що обраним вважається кандидат, який отримав більшість голосів у виборчому окрузі?

- **мажоритарна система;**
- партійно-пропорційна система;
- змішана система.

3. За якої виборчої системи розподіл мандатів між партіями, які виставили своїх кандидатів у представницький орган, відбувається відповідно до кількості отриманих партією голосів?

- мажоритарної системи;
- **партійно-пропорційної системи;**
- змішаної системи.

4. Перевагами якого типу виборчих систем є закладена в ній можливість формування ефективно працюючого, стабільного уряду, безпосередній зв'язок між депутатом та виборцями?

- **мажоритарна система;**
- партійно-пропорційна система;
- змішана система.

5. Перевагами якого типу виборчих систем є те, що у сформованих в результаті виборів органах влади представлена реальна картина політичного життя суспільства, розстановки політичних сил?

- мажоритарна система;
- **партійно-пропорційна система;**
- змішана система.

6. Недоліками якого типу виборчої системи є складнощі у формуванні уряду, слабкий зв'язок між депутатами та виборцями?

- мажоритарна система;
- **партійно-пропорційна система;**
- змішана система.

7. Недоліками якого типу виборчої системи є те, що значна частина виборців країни залишається не представленою в органах влади, виникає диспропорція між кількістю набраних голосів представниками партій та кількістю отриманих мандатів?

- **мажоритарна система;**
- партійно-пропорційна система;
- змішана система.

8. Який тип виборчої системи сприяє формуванню в країні двопартійної системи?

- мажоритарна система абсолютної більшості;
- **мажоритарна система відносної більшості;**
- партійно-пропорційна система.

II рівень складності

1. Що собою являє виборча система?

- умови політичного функціонування і розвитку суспільства, які виражаються у співвідношеннях політичних сил щодо оволодіння, утримання й використання політичної влади;
- **сукупність правил, прийомів та процесів, що забезпечують і регулюють легітимне становлення державних представницьких органів влади;**
- система засобів і методів здійснення політичної влади;
- система взаємовідносин державних та недержавних соціальних інститутів.

2. Як розуміється принцип загального виборчого права?

- Все без виключення населення бере участь у виборах;
- Виборчими правами користуються всі представники титульної нації;
- **Всі громадяни, які досягли віку соціально-політичної дієздатності, мають право обирати і бути обраними до органів влади.**

3. Елементом виборчої системи є:

- сукупність державних та недержавних інститутів, що беруть участь у боротьбі за владу;
- **виборчі процедури;**
- місце партії в системі владних відносин.

4. Мажоритарна преференційна система передбачає, що:

- переможцем виборів стає той кандидат, який набрав більше 50% голосів виборців;
- **результати виборів встановлюються на основі визначення рейтингу всіх кандидатів;**
- переможцем виборів стає той кандидат, який набрав більше голосів, ніж його конкуренти.

5. В якому судженні відсутня ознака змішаної виборчої системи?

- частина парламенту обирається за пропорційною, а частина – за мажоритарною виборчою системою;
- нижня палата парламенту обирається за пропорційною, а верхня за мажоритарною виборчою системою;
- **виборець обирає список партії та окремих депутатів у списку;**
- нижня палата парламенту обирається за пропорційною та мажоритарною виборчою системою.

6. Об'єктом голосування в одномандатному окрузі є...

- загальнонаціональні партійні списки;
- регіональні партійні списки;
- партійні списки та окремі депутати у списках;
- **окремі кандидати як представники партій.**

7. Яке судження відображає суть мажоритарної виборчої системи абсолютної більшості?

- обраним вважається той кандидат, який збере більше дійсних голосів, ніж будь-який інший його суперник;
- обраним вважається той кандидат, який належить до партії, що збрала більше голосів виборців;
- **обраним вважається той кандидат, який отримав більше половини дійсних голосів виборців;**
- обраним вважається той кандидат, рейтинг якого виявиться найвищим.

8. За допомогою яких заходів при використанні партійно-пропорційної системи не допускається проникнення у парламенти багатьох країн невливових політичних партій?

- заборона брати участь у виборах партіям, чисельність яких менше, ніж 1 тис. членів;
- **встановлення певного мінімуму голосів виборців, що має отримати партія на виборах;**
- подання заяви, яка повинна бути підписана не менше, ніж 200 виборцями даного округу.

III рівень складності

1. Перевагами мажоритарної виборчої системи є те, що дана система...
 - сприяє розвитку політичного плюралізму;
 - **забезпечує безпосередній зв'язок між депутатом та виборцями;**
 - дозволяє сформувати органи влади, в яких представлена реальна картина співвідношення політичних сил;
 - **сприяє консолідації політичних сил, укрупненню партій;**
 - **надає більшій свободі дії обраному депутатові.**
2. Перевагами партійно-пропорційної виборчої системи є те, що дана система...
 - **сприяє розвитку політичного плюралізму;**
 - забезпечує безпосередній зв'язок між депутатом та виборцями;
 - **дозволяє сформувати органи влади, в яких представлена реальна картина співвідношення політичних сил;**
 - сприяє консолідації політичних сил, укрупненню партій;
 - **створює можливості для молодих і небагато чисельних партій нарощувати свій потенціал.**
3. Недоліками мажоритарної виборчої системи є те, що дана система...
 - не сприяє встановленню тісного зв'язку між депутатами та виборцями;
 - **значну частину виборців залишає не представленою в органах влади;**
 - сприяє виникненню залежності депутатів від партійного керівництва;
 - **дозволяє партії, що набрала на виборах менше голосів, ніж її суперники, отримати більшу кількість депутатських місць;**
 - створює складнощі у формуванні уряду.
4. Недоліками партійно-пропорційної виборчої системи є те, що дана система...
 - **сприяє втраті безпосереднього зв'язку виборців із депутатами;**
 - значну частину виборців залишає не представленою в органах влади;
 - **сприяє виникненню залежності депутатів від партійного керівництва;**
 - створює умови для виникнення диспропорції між кількістю голосів виборців, що набрала партія, та кількістю депутатських місць, нею отриманих;
 - **створює складнощі у формуванні уряду.**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПОЛІТИКА І СУСПІЛЬСТВО

ТЕМА 10. ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА РУХИ

І рівень складності

1. Який тип соціально політичних рухів (за Е. Гідденсом) пов'язується зі змінами деяких аспектів існуючого суспільного ладу?
 - трансформативні
 - **реформаторські**
 - порятунку
 - альтернативні.
2. Яка з функцій громадських організацій полягає в залученні громадян до активної громадської та політичної діяльності?
 - виховання;
 - **політичної соціалізації;**
 - інструментальна;
 - представництво інтересів.
3. Яка з характеристик не стосується суспільно-політичного руху (на відміну від організацій)?
 - добровільність об'єднання;
 - колективна діяльність учасників;
 - спільна мета;
 - **чітка структура.**
4. Для якого типу соціально-політичних рухів (за Е. Гідденсом) характерним є спрямування на великомасштабні, радикальні зміни в суспільстві?
 - **трансформативні;**
 - реформаторські;

- порятунку;
 - альтернативні.
5. Які рухи (за типологією соціально-політичних рухів Гідденса) спрямований на великомасштабні, радикальні зміни в суспільстві, частиною яких вони є?
- **трансформаційний;**
 - реформаторський;
 - порятунку;
 - альтернативний.
6. Рухи, які виступають за безкоштовну освіту, за підвищення життєвого рівня, проти безробіття це:
- **соціальні рухи;**
 - нові(альтернативні) рухи;
 - політичні.
7. Метою яких суспільних рухів є прагнення до змін в системі потреб та цінностей у свідомості людей?
- робітничі рухи;
 - антифашистські рухи;
 - **нові (альтернативні) рухи;**
 - національно-визвольні рухи.
8. До яких рухів належать пацифістські, антиядерні, феміністські рухи, рухи за альтернативний спосіб життя?
- робітничі рухи;
 - антифашистські рухи;
 - **нові (альтернативні) рухи;**
 - національно-визвольні рухи.

II рівень складності

1. Громадський рух – це:
- **добровільне формування громадян, яке виникає внаслідок вільного їх бажання на основі спільності інтересів і не має фіксованого членства.**
 - формальне об'єднання громадян, яке виникає на базі корпоративних структур.
 - Громадське об'єднання, що стихійно утворюється з метою завоювання державної влади.
2. Що є об'єктивною причиною утворення суспільних організацій?
- прагнення змінити суспільно-політичний лад;
 - прагнення до здобуття державної влади;
 - потреба розвитку духовної сфери суспільства;
 - **прагнення певної соціальної групи реалізувати свої специфічні інтереси.**
3. Яка з ознак не є характерною для суспільної організації?
- **створюється для боротьби за державну владу;**
 - задоволення потреб та інтересів переважно в сфері громадянського суспільства;
 - відсутність розвинутої ідеології;
 - захист інтересів різноманітних соціальних груп.
4. Яка з характерних рис не стосується громадської організації (на відміну від суспільного руху)?
- наявність достатньо чіткої структури;
 - єдність та згуртованість членів об'єднання;
 - **гетерогенність (різноманітність) соціальної бази;**
 - добровільність об'єднання.
5. За яким критерієм суспільні рухи поділяються на класові, національні, релігійні, культурні, жіночі, молодіжні тощо?
- цілі і засоби діяльності;
 - **коло інтересів та основні носії рухів;**
 - суспільна та політична вага;
 - територіальний вплив.

6. Який рух (за типологією соціально-політичних рухів Гідденсом) пов'язаний з певними перетвореннями в суспільстві й спрямований на зміну лише деяких сторін існуючого порядку?
- трансформаційний;
 - **реформаторський;**
 - порятунку;
 - альтернативний.
7. Об'єктивною причиною появи та подальшого розвитку феміністського руху є:
- спосіб самовираження представниць жіночої статі;
 - **боротьба з дискримінацією жінок у різних сферах соціального, економічного та суспільно політичного життя;**
 - прагнення до зміни соціальних ролей та акцентів в суспільстві на користь жінок.
8. Що собою являє така функція громадських організацій, як представництво групових інтересів?
- підготовка та підбір кадрів для політичних партій та державних органів;
 - залучення членів суспільства до активної громадянської діяльності;
 - формування у членів суспільства почуття громадянського обов'язку та відповідальності;
 - **виявлення та узагальнення окремих інтересів та побажань членів групи та перетворення їх на колективні устремління.**

III рівень складності

1. До стадій розвитку громадсько-політичних рухів належать:
- **створення передумов виникнення громадсько-політичних рухів;**
 - формування чіткої структури та більш-менш сталої чисельності руху;
 - **артикуляція політичних прагнень, наслідком якої є поява певних програмних документів;**
 - документальне оформлення мети, завдань тощо;
 - **розвиток політичної діяльності – залучення до руху нових прихильників шляхом пропаганди програмних настанов, цілей і методів їх досягнення;**
 - **затухання руху – повне припинення діяльності руху або утворення на його основі політичної партії.**
2. До характеристик громадсько-політичних рухів належать:
- **Орієнтація на досягнення чітко окресленої конкретної мети;**
 - наявність певної організаційної структури пов'язаної із відповідною політичною ідеологією;
 - **відсутність мети завоювання державної влади;**
 - **відсутність стійких довготривалих організаційних структур;**
 - **можуть об'єднувати представників різних соціальних груп та політичних переконань;**
 - входять до системи державних органів;
 - відображають вузькі групові інтереси.
3. Громадсько-політичні організації і рухи є:
- **елементом громадянського суспільства;**
 - **індикатором демократичності політичної системи й режиму;**
 - відображенням низького рівня політичної свідомості й культури;
 - деструктивним елементом суспільно-політичного життя;
 - **особливою формою реалізації суспільних інтересів.**
4. Які обставини обумовлюють активізацію процесу утворення громадських організацій та рухів, поживлення їх діяльності в сучасних умовах?
- **існування загрози війни із застосуванням зброї масового знищення;**
 - **руйнування життєвого середовища людини, небезпека екологічної катастрофи;**
 - посилення позицій реакційних сил у різних країнах сучасного світу;
 - **актуалізацією гуманістичних цінностей та ідеалів у суспільній свідомості й боротьбою за їхнє практичне втілення в життя;**
 - культурна та моральна деградація населення;
 - **розвиток сучасних видів комунікацій, які полегшують спілкування людей та сприяють їхньому об'єднанню.**

ТЕМА 11. ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО

I рівень складності

1. Який політичний режим унеможливило існування повноцінного громадянського суспільства?
 - авторитарний;
 - демократичний;
 - **тоталітарний.**
 - ліберальний.
2. Ідея громадянського суспільства вперше з'явилась в епоху:
 - Новітнього часу;
 - Середньовіччя;
 - Античності;
 - **Нового часу.**
3. Який з елементів не входить до соціально-політичної сфери громадянського суспільства?
 - суспільно-політичні організації та рухи;
 - **державні органи;**
 - недержавні засоби масової інформації;
 - органи громадського самоуправління за місцем проживання.
4. Який з елементів не входить до економічної сфери громадянського суспільства?
 - **державні промислові підприємства;**
 - комерційні банки;
 - приватні підприємства;
 - акціонерні товариства.
5. Яка риса не характеризує громадянське суспільство?
 - існування розвинутої соціальної структури суспільства;
 - існування різноманітних форм власності;
 - забезпечення свободи совісті;
 - **існування однієї ідеології.**
6. Хто з представників української соціально-політичної думки найбільш повно розробив проблему співвідношення держави та громадянського суспільства?
 - М.Грушевський;
 - **В. Липинський;**
 - Д. Донцов;
 - В. Винниченко.
7. Яка категорія політології відображає взаємодію недержавних суспільних відносин та інститутів, що виражають інтереси та потреби громадян в різноманітних сферах життя передбачає:
 - правова держава;
 - політична система;
 - політичних плюралізм;
 - **громадянське суспільство.**
8. Поняття «держава» та «громадянське суспільство» було вперше науково розмежоване:
 - **Т. Гоббсом;**
 - Аристотелем;
 - Н. Макіавеллі;
 - Г. Алмондом.

II рівень складності

1. Що собою являє категорія «громадянське суспільство»?
 - **система взаємодії в межах права вільних і рівноправних громадян держави, їх об'єднань, що добровільно сформувалися та перебувають у певних відносинах між собою та державою, поза безпосереднім втручанням держави, покликаної створювати умови для їх вільного розвитку;**
 - сукупність соціальних груп, що утворюють певну спільноту;
 - система інститутів, відносин, дій, ідей, пов'язаних із формуванням і практичним здійсненням політики, тобто влади і управління в суспільстві.
2. До структури громадянського суспільства входять:

- органи законодавчої та виконавчої влади;
 - **різноманітні об'єднання та асоціації громадян;**
 - система відносин з приводу боротьби за владу та її здійснення.
3. Ознакою громадянського суспільства є:
- повна залежність особи від державної влади;
 - **існування різноманітних асоціацій, добровільних об'єднань громадян;**
 - утвердження єдиної ідеології.
4. Які взаємовідносини повинні існувати між державою та громадянського суспільством?
- громадянське суспільство підпорядковується державі;
 - держава регулює і контролює громадянське суспільство;
 - **держава і громадянське суспільство знаходяться у діалектичному взаємозв'язку.**
5. Що є метою громадянського суспільства?
- **реалізація та захист спільних інтересів соціальних груп;**
 - прагнення до оволодіння державною владою;
 - узурпація державної влади монопольною партією.
6. Відносини між державою та громадянським суспільством регламентуються:
- органами виконавчої влади;
 - **правовими нормами;**
 - силовими структурами держави;
 - засобами масової інформації.
7. В сферу громадянського суспільства входить:
- відносини з приводу виробництва матеріальних благ та володіння ними;
 - відносини між соціальними групами, політичними організаціями щодо оволодіння державною владою;
 - **відносини між індивідами, неопосередковані державою;**
 - Система міждержавних відносин та угод.
8. Важливою рисою громадянського суспільства є:
- державна власність у якості економічної основи;
 - можливість свавільного втручання держави у приватне життя особи;
 - **наявність у суспільстві розвинутої та багатоманітної соціальної структури, що знаходить відображення у різноманітних інтересах соціальних груп;**
 - високий рівень централізації державної влади.

III рівень складності

1. Громадянське суспільство характеризується такими функціями:
- **самоорганізація громадян для задоволення власних потреб;**
 - **протипага можливим спробам узурпації влади;**
 - прийняття владних рішень.
2. Громадянське суспільство має свою внутрішню структуру. Для нього характерні горизонтальні зв'язки. На які групи їх умовно поділяють?
- **економічні зв'язки та відносини;**
 - індустріально-господарські відносини;
 - **соціокультурні відносини;**
 - політико-бюрократичні відносини;
 - **відносини, пов'язані з потребами у політичній участі.**
3. Ознаками громадянського суспільства є:
- **економічна свобода індивідів;**
 - великий адміністративно-бюрократичний апарат;
 - наявність державної ідеології;
 - вибірковість при здійсненні правосуддя;
 - **забезпечення прав і свобод людини і громадянина;**
 - **рівність всіх перед законом;**

- **право громадян на об'єднання у різного роду асоціації;**
 - **свобода поглядів, слова, друку.**
4. До елементів структури громадянського суспільства можна віднести:
- **недержавні соціально-економічні відносини та інститути;**
 - систему державних фінансових установ та промислових об'єктів;
 - **підприємства недержавної форми власності;**
 - законодавчі органи державної влади;
 - **правозахисні громадські організації;**
 - систему правоохоронних державних органів.
 - **різноманітні об'єднання з метою захисту соціальних інтересів їх членів.**

ТЕМА 12. ОСОБА ЯК СУБ'ЄКТ ПОЛІТИКИ

І рівень складності

1. За типологією, запропонованою польськими дослідниками, політична поведінка поділяється на:
 - **відкрити та закрити;**
 - аматорську та професійну;
 - співробітницьку та конфронтаційну.
2. Кому належить думка про те, що політичний діяч повинен поєднувати у собі риси лева і лисиці?
 - М. Веберу;
 - **Н. Макіавеллі;**
 - Г. Філдінгу;
 - Є. Вятру.
3. Політична соціалізація триває:
 - **все життя;**
 - до 18 років;
 - до 25 років;
 - до 40-50 років.
4. Максимально завищена оцінка ролі політичного лідера в історії носить назву:
 - легітимність особи;
 - обраність особи;
 - **культ особи;**
 - імпічмент особи.
5. Як М. Вебер визначав особу, для якої політика не є ні професійним, ні постійним заняттям, яка бере участь у політиці час від часу (під час голосування, участі в масових акціях, тощо)?
 - **політик за випадком;**
 - політик за сумісництвом;
 - політик за професією.
6. Першим агентом політичної соціалізації є:
 - школа;
 - держава;
 - партія;
 - **сім'я.**
7. За типологією лідерства М. Вебера виділяють:
 - демократичне лідерство, авторитарне лідерство;
 - прапорonosець, лідер-служитель, лідер-торговець і лідер-пожежник;
 - **традиційне лідерство, харизматичне лідерство, раціонально-легальне лідерство.**
8. Який тип політичного лідерства (за типологією М. Вебера) засновується на вірі у виключні якості, надприродні можливості політика?
 - традиційний тип;
 - **харизматичний тип;**

- раціонально-легальний тип.

II рівень складності

1. Абсентеїзм – це:
 - активна участь в політичному житті держави;
 - **ухилення від участі в політичному житті та від участі в голосуванні на виборах;**
 - активна економічна співпраця між країнами;
 - прояв найвищого рівня політичної свідомості.
2. Яке з наведених визначень є найбільш загальним за значенням?
 - індивід – це окрема людина;
 - особа – це людина зі своїми індивідуально вираженими й соціально зумовленими рисами;
 - **людина - це жива система, що являє собою єдність фізичного і духовного, природного і соціального, спадкового і набутого за життя.**
3. Яке з наведених визначень розкриває поняття «особа» (особистість)?
 - **це людина зі своїми індивідуально вираженими й соціально зумовленими рисами;**
 - це насамперед біологічна істота, яка наділена на відміну від інших живих істот свідомістю й мовою, здатністю працювати, оцінювати навколишній світ і активно його перетворювати;
 - конкретна людина з усіма її характерними ознаками.
4. Політична соціалізація – це...
 - **це процес засвоєння притаманних даному суспільству політичних цінностей, настанов, переконань, моделей поведінки, що відбувається протягом становлення та еволюції індивіда як члена політичної спільноти і спрямований на забезпечення його свідомої участі в політичному житті;**
 - процес залучення особи до участі у виборах;
 - різноманітні форми непрофесійної політичної діяльності, яка характеризує сутність реального впливу громадянина на інститути влади.
5. Оберіть правильне визначення поняття «політична поведінка»:
 - керування політичними організаціями і рухами, своїми діями та авторитетом сприяння їх згуртуванню й досягненню накреслених цілей;
 - **це сукупність реакцій соціальних суб'єктів (осіб, груп, спільнот) на певні форми, засоби і напрямки функціонування політичної системи**
6. Під «політичним рекрутуванням» варто розуміти:
 - **підбір, підготовку та висування кадрів до партійних та державних органів;**
 - Поділ суспільства на привілейовану меншість та пасивну більшість;
 - Залучення людей до активного політичного життя;
 - Роботу у громадських організаціях.
7. В яких формах особа може брати участь в політичному житті у межах відкритої політичної поведінки:
 - політична адаптація у формі відмови від будь-якого співробітництва з політичною системою;
 - відмова голосувати на виборах;
 - **участь у масових заходах (демонстраціях, мітингах, маніфестаціях тощо);**
 - професійна діяльність щодо розбудови партійних організацій.
8. Політичний лідер – це:
 - **авторитетний член організації, учасник політичного процесу, який активно впливає на нього, стимулюючи соціальну групу або суспільство в цілому на досягнення певних завдань;**
 - особа, що отримує матеріальні та нематеріальні цінності у максимальному розмірі;
 - громадянин, що піддається репресіям та переслідуванням.
 - суспільна група, яка концентрує в своїх руках державну владу і відповідає за вироблення стратегії розвитку суспільства.

III рівень складності

1. Відмітьте існуючі типи політичної соціалізації:
 - **гармонійний;**

- патріархальний;
 - **гегемоністський;**
 - патерналістський;
 - **плюралістичний;**
 - **конфліктний;**
 - лояльний.
2. До способів підвищення ефективності процесу політичної соціалізації особи, слід віднести:
- **формування політичної свідомості й політичних цінностей, трансформація їх у внутрішню структуру особистості;**
 - відсутність об'єктивної інформації про політичне життя суспільства;
 - **формування політичної культури особистості;**
 - підвищення рівня доходів кожного громадянина;
 - **розширення можливостей політичної участі особистості;**
 - обмеження доступу до ЗМІ (національних, міжнародних).
3. До умов, за яких особистість може брати участь у політиці та впливати на органи державної влади, слід віднести:
- **високий рівень суспільної і політичної культури особистості;**
 - відсутність можливості ознайомитися з альтернативними політичними позиціями;
 - **підвищення рівня політичної освіти членів суспільства, особливо молоді;**
 - **об'єктивна і повна інформація про політичне життя суспільства;**
 - низький рівень політичної комунікації;
 - **демократизація суспільства та політичної системи в цілому.**
4. Які чотири ти типи політичного лідерства у відповідності до політичних ролей виділили американські дослідники-автори монографії «Політична психологія»?
- **лідер-вождь;**
 - Лідер-консерватор;
 - Лідер-реформатор;
 - **«Лідер-Комівояжер» («служитель»);**
 - **«Лідер-Маріонетка» («торговець»);**
 - Лідер-революціонер;
 - Лідер-реакціонер;
 - **«Лідер-Пожежник».**

ТЕМА 13. ПОЛІТИЧНА СВІДОМІСТЬ ТА ПОЛІТИЧНА КУЛЬТУРА

I рівень складності

1. Хто вперше ввів до наукового обігу термін «політична культура»?
- **І. Г. Гердер;**
 - Г. Алмонд;
 - Аристотель;
 - М. Вебер.
2. До елементів політичної культури належить:
- **політична свідомість;**
 - політичні відносини;
 - політична система;
 - політична влада.
3. Втілення стійкої системи політичних знань, поглядів, уявлень, переконань, оцінок, орієнтації в політичній поведінці окремої людини це –
- політична свідомість;
 - політична участь;
 - **політична культура індивіда;**
 - політична культура соціальної групи.

4. Сукупність стійких форм політичної свідомості і поведінки, які значно відрізняються від загальних, домінуючих у суспільстві, це –
 - **політична субкультура;**
 - політична культура;
 - політична психологія;
 - політична ідеологія.
5. Для якого рівня політичної свідомості характерним є формування поглядів, уявлень про політику на ґрунті повсякденного досвіду людей, безпосередньої політичної поведінки?
 - **емпірична політична свідомість;**
 - політико-теоретична свідомість;
 - ідеологія.
6. Суть якої функції політичної культури полягає в забезпеченні зв'язку громадянина з політичною системою, з іншими членами суспільства?
 - **комунікативна;**
 - нормативно-регулятивна;
 - виховна;
 - прогностична.
7. Для якого типу політичної культури (за класифікацією Г. Алмонда та С. Верби) характерним є незацікавленість членів суспільства функціонуванням політичної системи, відсутність у них політичних ролей?
 - **патріархальна;**
 - підданська;
 - активістська.
8. Якій із названих типів політичної культури належать до типології Г. Алмонда?
 - демократична;
 - тоталітарна;
 - **підданська;**
 - етатистська.

II рівень складності

1. Теоретична політична свідомість це –
 - Свідомість, яка виникає стихійно, безпосередньо з повсякденної практики й відображає політичні процеси та явища поверхово
 - сукупність поглядів, що відображає корінні інтереси соціальних груп у їх боротьбі за владу;
 - **Сукупність ідей, поглядів, учень, які виникають на основі наукового дослідження політичних явищ і процесів**
2. Що собою являє політична культура?
 - система ідей та відносин з приводу боротьби за завоювання та здійснення влади;
 - **сукупність цінностей, настанов, переконань, орієнтацій, та символів, що їх виражають, які є загальноприйнятими та слугують регулюванню політичної поведінки у суспільстві;**
 - система відносин розподілу та використання державної влади.
3. Політична ідеологія це:
 - свідомість кожної окремої людини;
 - сукупність стійких форм політичної свідомості та поведінки;
 - сукупність ідей, поглядів, учень, які виникають на основі наукового дослідження політичних явищ та процесів;
 - **система концептуально оформлених уявлень, ідей і поглядів на політичне життя, яка відбиває інтереси, світогляд, ідеали, настрої людей, суспільства, націй, політичних партій.**
4. Виберіть із наведених нижче характеристик ту, котра відповідає активістській політичній культурі:
 - Орієнтована на активну діяльність держави
 - **Орієнтована на активне включення індивіда в політичне життя, прагнення вплинути на політичну систему з метою реалізації особистих і групових інтересів**
 - Орієнтована на активне протистояння політичній системі та протидію владі.

5. Що собою являє громадянська політична культура?
 - політичну культуру громадян конкретної країни;
 - ідеальний тип політичної культури;
 - **змішаний тип політичної культури, що характеризується перевагою активістської культури ;**
 - культура політичної еліти, що зорієнтована на врахування інтересів громадян.

6. Політична субкультура це –
 - стереотипи політичної поведінки;
 - **сукупність політичних орієнтацій та моделей політичної поведінки, яка характерна для певних соціальних груп та регіонів;**
 - культура функціонування органів державної влади та політичних партій;
 - дозволені державою форми опозиційної діяльності.

7. У чому полягає сутність етатистського типу політичної свідомості?
 - **визнання інтересів держави вищими, держава є монополістом політичної влади та добродійником по відношенню до суспільства;**
 - несприйняття будь-яких правових норм держави, визнання держави центральним, але не єдиним суб'єктом політики;
 - визнання пріоритету інтересів особи щодо інтересів держави.

8. Що собою являє емоційно-психологічний компонент політичної культури?
 - політичні настанови та відповідні стереотипи поведінки, що сприяє втіленню політичних уявлень та цінностей у політичну діяльність;
 - **почуття та емоції, що переживають соціальні суб'єкти у зв'язку з їх участю у політичних процесах;**
 - домінуючі у суспільстві уявлення про різні аспекти політичного життя суспільства;
 - характерні для даного суспільства, певної соціальної групи політичні цінності, норми, цілі, ідеї.

III рівень складності

1. Визначіть основні функції політичної свідомості:
 - прийняття політичного рішення;
 - **когнітивна;**
 - політичного рекрутування;
 - **прогностична;**
 - **виховна.**

2. Визначіть характерні риси політичної культури:
 - **є продуктом природно-історичного розвитку суспільства;**
 - **є результатом колективної політичної творчості;**
 - не пов'язана з політичними відносинами суспільства;
 - **характеризує політичну свідомість та політичну поведінку основної маси населення;**
 - фіксує тимчасові, нестійкі зв'язки та відносини між сторонами політичного процесу.

3. Найважливішими особливостями демократичної моделі політичної культури є:
 - **ідея індивідуальної свободи, самоцінності кожного індивіда і невідчужуваності його основних прав;**
 - домінування у переважній більшості населення установки на досягнення особистої мети будь-якими засобами, в ході виборчого процесу, і прийняття стихійних (або насильних) дій.
 - **сприйняття громадянами приватної власності як необхідної умови незалежності та самореалізації особи;**
 - **суспільне визнання плюралізму у всіх сферах життя, толерантність до інакомислення, прагнення основних груп населення до консенсусу відносно головних цінностей і ідеалів;**
 - ідея консервативного суспільства як системи зацікавлених груп, домінування держави над всіма суспільно-політичними, економічними інститутами.

4. Визначіть риси, властиві тоталітарній політичній культурі:
 - **монополія однієї ідеології;**
 - толерантність, терпиме ставлення до інших поглядів на політику;
 - політичний плюралізм;
 - **авторитет ти безумовна влада вождя;**
 - пріоритет загальнолюдських цінностей;

- узурпація влади монопольною партією.

ТЕМА 14. СОЦІАЛЬНА ТА НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА

I рівень складності

1. Об'єктом національної політики є:
 - **національні відносини;**
 - економічні відносини;
 - політико-правові відносини;
 - відносини у духовній сфері.
2. Спільність людей, об'єднаних загальноісторичним, генетичним корінням, якій притаманні стабільні особливості культури і ментальності, називають:
 - народність;
 - **етнос;**
 - плем'я;
 - нація.
3. Найбільш одіозним проявом нетерпимості до інших етнічних груп є:
 - шовінізм;
 - расизм;
 - етноцентризм;
 - **нацизм.**
4. Вищою формою етнічної спільності є:
 - плем'я;
 - **нація;**
 - народність;
 - етнос.
5. Фактичне чи юридичне відокремлення в межах одного суспільства тих суспільних груп, які відрізняються за етнічними, релігійними чи расовими ознаками називається:
 - **сегрегація;**
 - інтеграція;
 - шовінізм;
 - маргіналізація.
6. Підсвідомо-негативне ставлення до чужинців називають:
 - етноцентризм;
 - юдофобія;
 - **ксенофобія;**
 - русофобія.
7. Суб'єктами національних відносин є:
 - міжнародні організації
 - демографічні групи;
 - **етнічні спільності.**
8. Конфлікти між етнічними групами з приводу прав своїх співвітчизників, здобуття етнічною групою адміністративно-територіальної автономії або незалежності це:
 - міжрегіональні конфлікти;
 - міжнародні конфлікти;
 - **міжнаціональні конфлікти.**

II рівень складності

1. Що розуміють під терміном «етнополітика»:
 - комплекс заходів державного характеру, спрямованих на виявлення, задоволення і узгодження потреб та інтересів громадян;

- **цілеспрямована діяльність держави з регулювання відносин між етносами, націями і народами;**
 - діяльність держави, спрямована на регулювання відносин між класами та соціальними групами.
2. Національний інтерес – це:
 - сукупність реально вживаних форм і методів політичного панування, які визначають характер відносин між владою і народом, рівень правової захищеності особи;
 - **інтегральний вираз потреб усіх членів суспільства, що реалізуються через політичну систему відповідної держави як компроміс у поєднанні запитів кожної людини і суспільства загалом;**
 - сторони, що взаємодіють у міжнародних відносинах.
 3. Національна безпека – це:
 - **державна політика, скерована на створення внутрішніх і міжнародних умов, сприятливих для збереження чи зміцнення життєво важливих національних цінностей;**
 - мотиви міжнародної діяльності держави, які пов'язуються з основними потребами її громадян та проголошуються пріоритетними цінностями, захист, збереження і примноження яких є істотними для існування даної держави;
 - певний спосіб організації та здійснення державної влади, що складається під впливом історичних, географічних, соціокультурних та інших умов розвитку.
 4. Національна політика України спрямована:
 - примусове насадження української мови в усіх сферах суспільного життя;
 - сприяння розвитку економічної, культурної, мовної та релігійної самобутності корінного народу;
 - **сприяння розвитку економічної, культурної, мовної та релігійної самобутності корінного народу та національних меншин;**
 - прагнення до повної українізації національних меншин.
 5. Політика апартеїду була властива для:
 - СРСР;
 - **Південно-Африканської Республіки до 90-х рр.. ХХ ст.**
 - фашистської Німеччини;
 - Камбоджі за полпотівського режиму.
 6. Під етнічною спільністю розуміємо:
 - сукупність найбільш впливових та політично – активних представників пануючого класу;
 - **сукупність людей, які проживають на певній території та мають загальні культури та психіки;**
 - суспільство, де громадяни безпосередньо вирішують важливі питання суспільного життя;
 - сукупність державних та громадянських установ та організацій.
 7. Що являє собою національне самовизначення:
 - спільнота людей, що склалася на певній території і які мають спільний статус і життєві можливості;
 - **право кожного народу на визволення й утворення власної самостійної держави або добровільне влаштування взаємин з іншими державами на основі автономії;**
 - володіння етнічною групою духовними та матеріальними благами.
 8. Що собою являє поняття «політична нація»?
 - спільність людей, об'єднаних загальноісторичними, генетичними коріннями, якій притаманні стабільні особливості культури та ментальності;
 - **народ, національна ідентичність якого формується на підставі громадянства, належності до певної держави, схвалення її найголовніших політичних цінностей;**
 - історична спільність людей, що склалась у процесі формування спільності територіях, економічних зв'язків, мови, особливостей культури та ментальності;
 - населення певного політико-географічного середовища (країни).

III рівень складності

1. М. Вебер вважав, що основою поділу суспільства є диференціація його на три системи. Які це системи?
 - **система, що спирається на ієрархію економічну;**
 - система, що спирається на ієрархію духовних цінностей;
 - система, що спирається на ієрархію професійної майстерності;
 - **система, що спирається на ієрархію участі в реалізації влади;**

- система, що спирається на ієрархію суспільного престижу.
2. Назвіть вчених, що брали участь у створенні та розвитку теорії соціальної стратифікації:
 - К. Маркс;
 - **Е. Росс;**
 - **М. Вебер;**
 - В. Ленін;
 - Л. Козер;
 - **П. Сорокін.**
 3. Вкажіть на існуючі відмінності націй від етносів:
 - мають глибше історичне коріння;
 - **їм властивий вищий ступінь консолідації;**
 - є носієм однієї культури;
 - **прагнуть до створення своєї держави;**
 - мають територію спільного проживання;
 - **є модерною спільнотою, що виникла в нові часи.**
 4. Визначіть принципи, на яких має будуватися національна політика в демократичних державах:
 - демократизм;
 - **взаємоповаги та взаємодовіри між націями;**
 - гегемоністські настрої у стосунках різних національностей;
 - **поваги до національних традицій, звичаїв, віросповідань;**
 - **право на самовизначення націй;**
 - юридична нерівність різних етносів.

ТЕМА 15. СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ ДОКТРИНИ ТА ТЕЧІЇ СУЧАСНОСТІ

І рівень складності

1. Основоположником соціал-демократичної концепції є:
 - А. Сміт;
 - Ф.Енгельс;
 - **Е.Бернштейн;**
 - Е.Берк.
2. До відомих представників лібералізму належать:
 - **Д. Локк, І. Бенгам, Б. Констан;**
 - Е. Бернштейн, Г. Плеханов, К. Каутський;
 - Е. Берк, Л. Бональд, Ф. Шатобріан.
3. Засновником фашизму є:
 - Й. Сталін;
 - А. Гітлер;
 - **Б. Муссоліні.**
4. Термін «консерватизм» вперше використав :
 - **Ф. Шатобріан;**
 - Ж. Местр;
 - Л. Бональд;
 - Ф. Новаліс.
5. Оновлений, переосмислений консерватизм ХХ ст. отримав назву:
 - пост консерватизм;
 - протоконсерватизм;
 - **неоконсерватизм;**
 - антиконсерватизм.
6. За більш активне втручання держави в економічні справи виступає:

- неофашизм;
- **неолібералізм;**
- неоконсерватизм.

7. Найбільших успіхів соціал-демократи досягли в сфері:

- **соціальної політики;**
- зовнішньої політики;
- економіки;
- політичних реформ.

8. Яка з традиційних політичних доктрин обстоює ідею індивідуальної свободи, пріоритет інтересів і прав особи стосовно інтересів прав будь-яких соціальних груп, політичних об'єднань та держави?

- консерватизм;
- **лібералізм;**
- комунізм;
- фашизм.

II рівень складності

1. У чому марксизм вбачав причину соціальної нерівності:

- **у приватній власності на засоби виробництва;**
- у приватній власності, як одвічному явищі;
- у діяльності правлячих класів;
- у різних природних здібностях людей.

2. Екстремізм це –

- ідея суспільного ладу, за якої всі люди будуть рівноправними;
- **схильність у політиці та ідеології до крайніх поглядів і дій;**
- формування сильної влади, збереження у суспільстві сильної позиції держави.

3. Базовою ідеєю анархізму є:

- визнання нації вищою та вічною реальністю, що заснована на спільності крові;
- **знищення держави й заміна будь-яких форм примусової влади вільною і добровільною асоціацією громадян;**
- визначення особливої ролі приватної власності як гаранта особистої свободи та соціального порядку;
- необхідність тотального усупільнення засобів виробництва, централізованого ведення господарства.

4. Вкажіть ідеї, які відстоює соціал-демократія:

- саморегулювання економіки за законами вільної торгівлі;
- **можливість трансформації капіталізму у соціалізм, через реформи;**
- необхідність соціалістичної реформи та встановлення диктатури пролетаріату;
- допуск до політичної влади лише представників елітних прошарків суспільства.

5. Принциповою відмінністю неоконсерватизму порівняно із консерватизмом є :

- **проголошення підприємництва без активного втручання держави;**
- обстоювання традицій;
- зміна існуючого ладу радикальним, насильницьким шляхом;
- пріоритет морально-правових засад існуючого ладу.

6. Для правого екстремізму характерно:

- заперечення експлуатації, прагнення до соціальної рівності і справедливості;
- знищення держави та заміна її вільною та добровільною асоціацією громадян;
- **максимальний контроль над громадським і приватним життям громадян;**
- **расизм, шовінізм.**

7. Тероризм це:

- **Політична практика, яка полягає у систематичному залякуванні, провокації, дестабілізації суспільства насильством**
- Ідейно – політична течія що виступає за зміну існуючого ладу радикальними методами
- Політична доктрина, що спирається на авторитет впливового лідера

8. Консерватизм – це:

- **ідейно-політична течія, що спираються на ідею традиційності та спадкоємності у соціальному та культурному житті;**
- ідеологія, яка виходить із положення про те, що визначення індивідуальної свободи людини має бути основою суспільного розвитку;
- ідейно-політична течія, що визнає народ єдиним легітимним джерелом влади у державі.

III рівень складності

1. Основними ідейними засадами лібералізму є:

- **свобода особи;**
- **дотримання прав людини;**
- **пріоритетність інтересів і прав особи;**
- визнання існування одвічної нерівності суспільстві;
- традиційність як запобіжник суспільного розвитку;
- **розподіл влади як запобіжника її узурпації;**
- традиційність суспільного розвитку;
- **ідея вільних виборів представників органів влади;**
- право на втручання держави в приватне життя.

2. Визначте основні постулати, що характеризують ідеологію консерватизму:

- **визнання природної й одвічної нерівності людей;**
- обстоювання демократичних прав і свобод;
- невтручання держави у приватне життя особи;
- **порядок, стабільність та традиційність;**
- **орієнтація на сильну державу;**
- **захист традиційних суспільних цінностей – сім'ї, релігії, моралі.**

3. Неоконсерватизм виступає... (відмітьте правильні відповіді)

- **за обмеження державного втручання в економіку;**
- за розширення функцій бюрократичного апарату;
- **проти державного перерозподілу національного доходу на користь бідних верств населення;**
- за знищення демократичних прав і свобод особи;
- **на захист традиційних сімейних цінностей, релігії та моралі.**

4. Визначіть основні постулати комуністичної доктрини:

- розгляд держави як органу всезагальної волі;
- **необхідність соціалістичної революції та встановлення диктатури пролетаріат;**
- визначення головними соціальними цінностями свободи, справедливості та солідарності;
- **тотальне усупільнення засобів виробництва;**
- **централізоване планове ведення господарства;**
- **заперечення соціального, політичного та ідеологічного плюралізму.**

ТЕМА 16. МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ ТА МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА

I рівень складності

1. Колиш «велика» держава докладает зусиль, щоб зберегти свої впливи на міжнародній арені, не відступає від раніше досягнутого балансу між внутрішньою та зовнішньою політикою. Про який вид зовнішньої політики держави йдеться?

- про агресивну політику;
- про активну політику;
- про пасивну політику;
- **про консервативну політику.**

2. Держава (що зазвичай є слабкою в економічному, політичному або військовому відношенні) намагається пристосуватися до міжнародного середовища, перевести свою діяльність на позиції інших держав. Про який вид зовнішньої політики держави йдеться?

- про агресивну політику;
- про активну політику;

- **про пасивну політику;**
 - про консервативну політику.
3. Держава шукає балансу між внутрішньою та зовнішньою діяльністю держави, намагається бути успішним суб'єктом міжнародних відносин. Про який вид зовнішньої політики держави йдеться?
 - про агресивну політику;
 - **про активну політику;**
 - про пасивну політику;
 - про консервативну політику.
 4. Держава прагне до експансії, намагається розв'язати свої внутрішні проблеми за рахунок інших держав. Про який вид зовнішньої політики йдеться?
 - **про агресивну політику;**
 - про активну політику;
 - про пасивну політику;
 - про консервативну політику.
 5. До рівнів, на яких здійснюються міжнародні відносини, не включається:
 - глобальний рівень;
 - регіональний рівень;
 - **державний рівень.**
 6. Насильницьке приєднання території однієї держави іншого визначається як:
 - **Анексія;**
 - Експансія;
 - Контрибуція;
 - Федералізація.
 7. Як систему економічних правових, дипломатичних, військових, культурних тв. ін. зв'язків і відносин між народами, державами й групами держав, організаціями, що діють на світовій арені визначають:
 - зовнішню політику держави;
 - **міжнародну політику;**
 - національний інтерес;
 - суб'єкти міжнародних відносин.
 8. Організація Об'єднаних Націй, як спосіб колективного забезпечення світового миру була заснована після:
 - Першої світової війни (1914-1919);
 - **Другої світової війни (1939-1945);**
 - терактів у США 11 вересня (2001);
 - Карибської кризи (1962);
 - Розпаду СРСР (1991).

II рівень складності

1. Що розуміють під поняттям «зовнішня політика держави»?
 - це форма суспільної діяльності, спрямована на здобуття, використання, збереження або повалення політичної влади, реалізацію інтересів особи, соціальних груп на різних рівнях інститутів політичної системи;
 - здатність суспільних груп та індивідів, які їх представляють, впроваджувати у суспільне життя рішення, що виражають їхню волю;
 - **комплекс дій певної держави, спрямованих на встановлення і підтримку стосунків з іншими державами та міжнародним співтовариством загалом, захист власних національних інтересів та поширення впливу на інших суб'єктів міжнародних відносин;**
 - система економічних, правових, дипломатичних, військових, культурних та інших зв'язків і відносин між народами, державами й групами держава, організаціями, що діють на світовій арені.
2. Головною метою зовнішньої політики України є :
 - зміцнення воєнної могутності держави;
 - залучення іноземних інвестицій;
 - **послідовне відстоювання національних інтересів України на міжнародній арені;**
 - розширення території країни за рахунок інших держав.

3. Яку тенденцію розвитку сучасних міжнародних відносин можна розглядати як провідну:
- **демократизація і гуманізація світової політики;**
 - урізноманітнення видів міжнародних відносин;
 - перехід до конфронтації та суперництва;
 - ідеологізація міжнародних відносин.
4. Міжнародна криза – це:
- стан відносин між державами і народами, який виключає порушення миру та створення реальної загрози розвитку людства;
 - здійснення владними структурами регулюючої діяльності стосовно суспільних груп, політичної системи, інших сфер суспільного життя;
 - **конфліктна ситуація, в якій задіяні життєво важливі інтереси суб'єктів міжнародної політики, події розвиваються швидко і непередбачувано, сторони мають обмежений час для прийняття рішень.**
5. Експансія – це:
- **Прагнення держави до захоплення нових територій, колоній, ринків збуту в інших країнах;**
 - Порушення державою мирних домовленостей із іншою країною;
 - Взаємовигідне співробітництво між суб'єктами міжнародних відносин;
 - Пропозиція держави щодо про укладення мирної угоди.
6. Поняття «геополітика» означає:
- Вплив транснаціональних корпорацій на міжнародну політику;
 - Пошук та видобування нових родовищ корисних копалин;
 - Військові (миротворчі) дії на певній території.
 - **Зумовленість політичних процесів географічним положенням країни.**
7. Завершіть твердження, використавши одне з наведених положень. Національний інтерес держави, який вона прагне реалізувати на міжнародній арені...
- визначаються за допомогою об'єктивних критеріїв (економічна могутність, військовий потенціал, обсяг ресурсів тощо);
 - визначаються суб'єктивно лідером тієї чи іншої держави;
 - визначаються за допомогою суб'єктивних критеріїв (моральність, законність, ідеологічно обґрунтовані цінності тощо);
 - **визначаються для кожної окремої країни з урахуванням конкретної ситуації, об'єктивних та суб'єктивних критеріїв, що впливають на його зміст.**
8. Першим кроком на шляху створення Європейського Союзу було:
- **заснування Європейського Об'єднання вугілля і сталі;**
 - заснування Північно-Атлантичного Альянсу;
 - заснування Ради економічної взаємодопомоги;
 - заснування Організації Об'єднаних Націй.

III рівень складності

1. Міжнародна політика має здійснюватись на принципах:
- **повага державного суверенітету;**
 - **рівноправ'я;**
 - сильнішому все дозволено;
 - вирішення власних проблем за рахунок інших;
 - **невтручання у внутрішні справи інших держав.**
2. Основними формами міжнародних економічних відносин, через які здійснюється функціонування системи світового господарства, є:
- **міжнародна торгівля товарами;**
 - участь у військово-політичних організаціях;
 - **міжнародна міграція робочої сили;**
 - міжнародні проекти із захисту культурних цінностей;
 - **міжнародні науково-технічні відносини.**

3. Відмітьте ті міжнародні організації, членом яких є Україна:
 - Рада Європи (РЄ);
 - Організація Об'єднаних Націй (ООН);
 - Європейський Союз;
 - Світова Організація торгівлі (СОТ);
 - НАТО;
 - Міжнародний валютний фонд (МВФ).

4. Процес глобалізації, призвів до виникнення низки проблем, а саме:
 - Консолідація ресурсів (виробничих, соціальних, економічних тощо);
 - **Нерівномірний розподіл благ та ресурсів між державами;**
 - **Глобальна нестабільність як результат взаємозалежності національних економік на світовому рівні;**
 - Радикальна зміна засобів ділового спілкування, інтенсивний обмін економічною та фінансовою інформацією;
 - **Перехід контролю над економікою окремих країн до міжнародних організацій.**

5. Визначіть основні принципи міжнародних відносин, визнані світовим співтовариством?
 - **повага державного суверенітету;**
 - **незастосування сили чи погрози силою;**
 - сильнішому дозволено все;
 - вирішення власних проблем за рахунок інших;
 - **непорушність кордонів і територіальної цілісності;**
 - вирішення конфліктів з позиції сили;
 - **невтручання у внутрішні справи інших держав.**

ТЕМА 17. ПОЛІТИЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ТА ПОЛІТИЧНИЙ МАРКЕТИНГ

І рівень складності

1. Вивченням проблем формування та створення у суспільній свідомості образів суспільних інститутів та окремих політичних лідерів займається:
 - соціологія;
 - крাতологія;
 - **іміджологія;**
 - психологія.

2. Що розуміють під сукупністю форм, методів, технологій дослідження, проектування, регулювання та впровадження у суспільно-політичну практику тих чи інших настанов суспільної свідомості з метою завоювання та утримання контролю за ринком влади:
 - політичний менеджмент;
 - квіборча інженерія;
 - **політичний маркетинг;**
 - політична соціологія.

3. Про який імідж іде мова, якщо кандидат подається як політик рішучий і послідовний, здатний узяти відповідальність на себе?
 - «культурна людина»
 - «гарний сім'янин»
 - **«справжній лідер»**
 - «людина з народу»

4. Як соціально-економічне вчення менеджмент виник:
 - у XX ст.
 - **у XIX ст.**
 - у XXI ст..

5. Раціоналістичний напрямок менеджменту започаткував...
 - Д. Макгрегор
 - **Ф. Мейо**

- **Ф. Тейлор**

6. Яка управлінська функція формує цілі об'єкта управління та шляхи їхнього досягнення?
 - контроль;
 - організація;
 - **планування;**
 - мотивація.
7. До основних методів виборчої інженерії не відноситься:
 - зміна виборчих процедур;
 - маніпулювання кордонами виборчих округів;
 - стимулювання та переміщення виборців з одних виборчих округів до інших;
 - **інтерв'ю та анкетне опитування;**
 - добір лояльного до правлячої еліти складу виборчих комісій.
8. Яка з моделей прийняття політичних рішень передбачає присутність чітко побудованої ієрархії системи комунікації та процедур проходження інформації, відхід від яких не допускається?
 - **формальна модель;**
 - змагальна модель;
 - колегіальна модель.

II рівень складності

1. Політичний маркетинг це....
 - механізм управління та планового регулювання.
 - **політична діяльність, спрямована на завоювання та утримання контролю над ринком влади.**
 - діяльність спрямована на створення, підтримання чи зміну поведінки людей щодо конкретних політичних лідерів, організацій, ідей громадського значення.
2. Який зміст ми вкладаємо у поняття «іміджологія»?
 - розробка форм і методів використання засобів масової інформації на користь створеного іміджу кандидата
 - **вивчення проблеми формування й створення в суспільній свідомості образів суспільних інститутів та окремих політичних лідерів, виробляє сукупність прийомів, технологій і засобів формування в суспільній свідомості відповідних образів реальних суб'єктів політики.**
 - вивчення ідеологічних та соціопсихологічних настанов громадян щодо іміджу «ідеального» політичного діяча, інституту на певному етапі суспільної свідомості.
3. Прогнозування на основі аналізу експертних оцінок називають:
 - **Метод Дельфі;**
 - морфологічного синтезу;
 - соціометрії;
 - контент-аналіз.
4. У чому полягає значення Інтернету в сучасних умовах?
 - Інтернет активно застосовується в політичній боротьбі та вирішує її долю;
 - Інтернет неможливо використати для вирішення політичних задач.
 - **Інтернет успішно використовується для здійснення локальних політично-інформаційних акцій.**
5. Прикладні політичні дослідження переважно спрямовані на:
 - вирішення наукових проблем, які пов'язані з формуванням знань про політику;
 - **підтримку і супровід процесу розробки та прийняття політичних рішень.**
 - пошук нових методологічних підходів до дослідження суспільства як системи;
 - формулювання теоретичних положень щодо функціонування політичної сфери суспільства.
6. Сучасна політологія виокремлює такі види політичного менеджменту:
 - **менеджмент виборчої кампанії**
 - менеджмент опозиції
 - **менеджмент владної команди**
 - адміністративний менеджмент

7. До особливостей сучасної політичної реклами можна віднести:
- **товаром, що рекламується, є людина або певна соціальна філософія, а не продукт, послуга чи підприємство;**
 - тривалість політичної рекламної кампанії не обмежується в часі;
 - у політичній рекламі найгострішими проблемами є соціально-економічні, бо успіх чи неуспіх політичної рекламної кампанії завжди має далекосяжні наслідки для великих груп людей, а іноді для всієї країни;
 - **створення іміджу політика або політичної партії є не заміником політики, а тільки додатком до неї;**
 - створення іміджу політика або політичної партії треба починати тільки в визначених законом хронологічних рамках виборчої кампанії;
 - **використання політичних технологій не забезпечує абсолютної гарантії перемоги, але їх ігнорування обов'язково призводить до поразки.**
8. Які завдання перед спеціалістами в галузі політичної реклами?
- **з'ясувати, чого саме бажає громадськість від лідера та його партії;**
 - **забезпечити бажані позитивні особистісні характеристики лідера з допомогою відбору та посилення тих, які він уже має;**
 - об'єктивно продемонструвати слабкі та сильні сторони лідера;
 - демонструвати об'єктивну ефективність передвиборчої агітації та способів реалізації передвиборчих обіцянок;
 - **навчити лідера мистецтву спілкування з аудиторією, із засобами інформації, тобто навчити його азів акторського мистецтва;**
 - **наблизити лідера до мас, показавши, як багато важить для нього сім'я, як він займається спортом, як ставиться до своєї кішки чи свого собаки, яке в нього хобі тощо.**
 - чесно і об'єктивно оцінювати можливості та позитивні сторони передвиборчих програм суперників.

III рівень складності

9. Вкажіть основні завдання політичного управління:
- реалізація інтересів привілейованих політичних сил і соціальних груп;
 - **регулювання суспільних відносин і суперечливих інтересів різних класів і соціальних груп;**
 - **захист державних інтересів на міжнародній арені;**
 - **вироблення оптимальних форм організації та стимулювання діяльності людей;**
 - **забезпечення політичної стабільності та правопорядку;**
 - утримання від регулювання економічної діяльності;
 - ігнорування науково-технічного прогресу.
10. Політичний менеджмент як система управління політичними процесами включає:
- маркетинговий аналіз кон'юнктури політичного ринку;
 - **формування іміджу «політичного товару» – лідера, кандидата, політичної платформи;**
 - політичне забезпечення бізнесу;
 - вивчення економічних та історико-культурних факторів;
 - **зв'язок із громадськістю та професійне політичне лобіювання;**
 - **оволодіння мистецтвом роботи з людьми та організаціями, спираючись на моральні, етичні, естетичні цінності даного суспільства.**
11. Політичне рішення в процесі формування проходить такі етапи:
- **аналіз конкретної ситуації, що потребує прийняття рішення;**
 - **розробка рішення (проекту, програми);**
 - аналіз ринкових можливостей певних партій, суспільних інституцій, ідей, особистостей;
 - **затвердження, прийняття, виконання ухваленого рішення;**
 - **вивчення реальних наслідків цього рішення і можливості підсилення його позитивних наслідків.**
12. Однією з найважливіших складових політичного маркетингу є вивчення особливостей функціонування ринку влади в певному суспільстві. Дослідження його передбачає вивчення та аналіз:
- **політичної культури суспільства;**
 - аналіз історико-культурних особливостей;
 - **рівня розвитку партійно-політичних структур;**
 - **банку політичних лідерів (політичної та правлячої еліти);**
 - настанов та побажань замовників політичного проекту.

